

REPUBLIKA HRVATSKA
DRŽAVNI URED ZA REVIZIJU

KLASA: 041-01/25-01/4
URBROJ: 613-01-03-4-25-10
Zagreb, 12. kolovoza 2025.

Izvješće o obavljenoj financijskoj reviziji

Nacionalna i
sveučilišna
knjižnica u
Zagrebu
za 2024.

S A D R Ź A J

stranica

I.	MIŠLJENJE	1
II.	PODACI O KNJIŽNICI	4
	Djelokrug i unutarnje ustrojstvo	4
	Sustav unutarnjih kontrola	5
	Planiranje i izvršenje plana	7
	Financijski izvještaji	8
	Projekti financirani u 2024.	18
	Javna nabava	19
III.	REVIZIJA ZA 2024.	22
	Ciljevi i područja revizije	22
	Kriteriji za izražavanje mišljenja	22
	Metode i postupci revizije	23
	Nalaz za 2024.	25

I. MIŠLJENJE

Na temelju odredaba članaka 19. i 21. Zakona o Državnom uredu za reviziju (Narodne novine 25/19), obavljena je financijska revizija Nacionalne i sveučilišne knjižnice u Zagrebu (dalje u tekstu: Knjižnica) za 2024.

Predmet revizije bili su godišnji financijski izvještaji, i to: Izvještaj o prihodima i rashodima, primicima i izdacima, Bilanca, Izvještaj o promjenama u vrijednosti i obujmu imovine i obveza, Izvještaj o rashodima prema funkcijskoj klasifikaciji, Izvještaj o obvezama te Bilješke uz financijske izvještaje.

Osim godišnjih financijskih izvještaja, predmet revizije bila je i usklađenost poslovanja Knjižnice sa zakonima, drugim propisima i unutarnjim aktima koji imaju značajan utjecaj na poslovanje. Revizijom usklađenosti poslovanja obuhvaćena su sljedeća područja: djelokrug i unutarnje ustrojstvo, sustav unutarnjih kontrola, planiranje i izvršenje plana, prihodi, rashodi, imovina, obveze i vlastiti izvori, projekti financirani u 2024. te javna nabava.

Revizija je planirana i obavljena u cilju izražavanja mišljenja jesu li financijski izvještaji u svim značajnim odrednicama sastavljeni u skladu s primjenjivim okvirom financijskog izvještavanja, a poslovanje usklađeno sa zakonima, drugim propisima i unutarnjim aktima.

O financijskim izvještajima izraženo je uvjetno mišljenje, a o usklađenosti poslovanja bezuvjetno mišljenje.

Revizija je obavljena na način i prema postupcima utvrđenim Okvirom profesionalnih načela, standarda i smjernica Međunarodne organizacije vrhovnih revizijskih institucija (INTOSAI) (Narodne novine 66/23) i Kodeksom profesionalne etike državnih revizora.

A) UVJETNO MIŠLJENJE O FINACIJSKIM IZVJEŠTAJIMA

Prema mišljenju Državnog ureda za reviziju, financijski izvještaji Knjižnice za 2024. sastavljeni su u svim značajnim odrednicama u skladu s odredbama Zakona o proračunu, osim u dijelu opisanom u odjeljku Osnova za izražavanje uvjetnog mišljenja o financijskim izvještajima.

Osnova za izražavanje uvjetnog mišljenja o financijskim izvještajima

Mišljenje o financijskim izvještajima izraženo je u skladu s ISSAI 200 Načelima financijske revizije i pripadajućim revizijskim standardima.

Za izražavanje mišljenja pribavljeni su dostatni i primjereni revizijski dokazi.

Činjenice koje su utjecale na izražavanje uvjetnog mišljenja opisane su u nastavku.

- U okviru odjeljka Knjige, evidentirana je u poslovnim knjigama i iskazana u financijskim izvještajima koncem 2024. vrijednost knjiga u ukupnom iznosu od 23.851.658,11 eura. Odnose se na knjige koje Knjižnica koristi u procesu pružanja usluga (posudba, korištenje građe u prostorima Knjižnice i slično), arhivske obvezne primjerke te knjige za zbirku starih i rijetkih knjiga.

Ispravak vrijednosti knjiga nije obavljan, a prema odredbama Pravilnika o proračunskom računovodstvu i Računskom planu trebao je biti obavljen za knjige koje Knjižnica koristi u procesu pružanja usluga.

Popis knjižnične građe nije proveden u propisanom roku od 20 godina. Fond Knjižnice je koncem 2024. imao 3 714 395 jedinica građe. Zadnji cjeloviti popis knjiga obavljen je tijekom preseljenja Knjižnice na sadašnju lokaciju u razdoblju od 1995. do 1997.

U okviru izvanbilančnih zapisa nisu evidentirani u glavnoj knjizi te iskazani u financijskim izvještajima koncem 2024. primljeni instrumenti osiguranja plaćanja (jamstva i garancije) za ozbiljnost ponude, uredno izvršenje ugovora te za otklanjanje nedostataka u ukupnom iznosu od 180.720,67 eura.

Bilješke uz Bilancu za 2024. ne sadrže primljene instrumente osiguranja plaćanja (bankarske garancije i zadužnice) za ozbiljnost ponude, uredno izvršenje ugovora te za otklanjanje nedostataka u ukupnom iznosu od 180.720,67 eura i popis sudskih sporova u tijeku u vrijednosti od 34.208,94 eura. (točka 1. Nalaza)

B) BEZUVJETNO MIŠLJENJE O USKLAĐENOSTI POSLOVANJA

Prema mišljenju Državnog ureda za reviziju, poslovanje Knjižnice za 2024. u svim značajnim odrednicama obavljano je u skladu sa zakonima, drugim propisima i unutarnjim aktima, navedenim u poglavlju III. REVIZIJA ZA 2024. pod naslovom Kriteriji za izražavanje mišljenja.

Osnova za izražavanje bezuvjetnog mišljenja o usklađenosti poslovanja

Mišljenje o usklađenosti poslovanja izraženo je u skladu s ISSAI 400 Načelima revizije usklađenosti i pripadajućim revizijskim standardima.

Za izražavanje mišljenja pribavljeni su dostatni i primjereni revizijski dokazi.

Provjerom usklađenosti poslovanja u odnosu na kriterije za izražavanje mišljenja nisu utvrđene značajnije nepravilnosti.

Obveze Knjižnice

Knjižnica je obvezna pripremiti, sastaviti i objaviti financijske izvještaje u skladu s primjenjivim okvirom financijskog izvještavanja, uspostaviti unutarnje kontrole u cilju sastavljanja financijskih izvještaja bez pogrešnog iskazivanja zbog prijevare ili pogreške te namjenski i svrhovito koristiti sredstva i voditi poslovanje usklađeno sa zakonima, drugim propisima i unutarnjim aktima.

Obveze Državnog ureda za reviziju

U skladu s Međunarodnim standardima vrhovnih revizijskih institucija (ISSAI) cilj revizije je steći razumno uvjerenje jesu li financijski izvještaji kao cjelina sastavljeni bez značajno pogrešnog iskazivanja podataka zbog prijevare ili pogreške, provjeriti usklađenost poslovanja sa zakonima, drugim propisima i unutarnjim aktima te sastaviti izvješće o obavljenoj reviziji. Razumno uvjerenje je visoka razina uvjerenja, ali nije jamstvo da će revizija obavljena u skladu s Međunarodnim standardima vrhovnih revizijskih institucija (ISSAI) uvijek otkriti značajno pogrešno iskazivanje kada ono postoji, jer se revizija obavlja na temelju uzorka.

Obavljanjem revizije, državni revizori procjenjuju rizike značajno pogrešnog iskazivanja podataka u financijskim izvještajima te rizike da se poslovanje ne vodi u skladu sa zakonima, drugim propisima i unutarnjim aktima. Na temelju procjene rizika određuju revizijski pristup i postupke te pribavljaju dostatne i primjerene revizijske dokaze koji osiguravaju osnovu za izražavanje mišljenja. Također, provjeravaju unutarnje kontrole značajne za pripremu, sastavljanje i objavu financijskih izvještaja te unutarnje kontrole koje osiguravaju usklađenost poslovanja.

Državni ured za reviziju izražava mišljenje o financijskim izvještajima i mišljenje o usklađenosti poslovanja sa zakonima, drugim propisima i unutarnjim aktima, navedenim u poglavlju III. REVIZIJA ZA 2024. pod naslovom Kriteriji za izražavanje mišljenja.

II. PODACI O KNJIŽNICI

Djelokrug i unutarnje ustrojstvo

Knjižnica je središnja ustanova knjižničkog sustava Republike Hrvatske. Osnivač Knjižnice je Republika Hrvatska, a prava i dužnosti osnivača obavlja Vlada Republike Hrvatske. Djelatnost, ustrojstvo, ovlasti i način odlučivanja, izvori sredstava, namjena i način njihova korištenja te druga pitanja vezana za obavljanje djelatnosti i poslovanje uređeni su odredbama Zakona o knjižnicama i knjižničnoj djelatnosti (Narodne novine 17/19, 98/19, 114/22 i 36/24) i Statutom Nacionalne i sveučilišne knjižnice u Zagrebu iz kolovoza 2019. te izmjenama i dopunom iz prosinca 2024. Sjedište Knjižnice je Ulica Hrvatske bratske zajednice 4, Zagreb.

Knjižnica obavlja dvojnu funkciju: nacionalnu i sveučilišnu. Obavlja knjižničku i informacijsku djelatnost nacionalne knjižnice Republike Hrvatske i središnje knjižnice Sveučilišta u Zagrebu, kao i znanstvenoistraživačku i razvojnu djelatnost radi unaprjeđivanja hrvatskog knjižničarstva te izgradnje i razvoja knjižničkog sustava Republike Hrvatske. Ima ulogu nacionalnog informacijskog i bibliografskog središta, središta knjižnično-informacijskog sustava Republike Hrvatske te središnje matične knjižnice u Republici Hrvatskoj.

Knjižnica prikuplja, čuva, obrađuje, daje na korištenje i promiče bogatu hrvatsku kulturnu i znanstvenu baštinu te razvija i unaprjeđuje hrvatsko knjižničarstvo. Zadužena je za zaštitu građe, izgradnju nacionalne zbirke knjižnične građe Croatica kao kulturnog dobra, nacionalnog knjižničkog kataloga i skupnih kataloga, izgradnju Hrvatske digitalne knjižnice te izgradnju reprezentativne zbirke inozemnih znanstvenih i stručnih knjiga, serijskih publikacija i ostalih informacijskih izvora. Knjižnica organizira postupanja s obveznim primjerkom, osigurava dostupnost elektroničkih izvora znanstvenih i stručnih informacija za akademsku i znanstvenu zajednicu u Republici Hrvatskoj te izrađuje tekuće, retrospektivne i specijalne baze podataka. Nadalje, provodi i potiče preventivne mjere zaštite i konzervacije, obavlja informacijsku, obrazovnu, izdavačku, izložbenu i promotivnu djelatnost.

Također, Knjižnica vodi Upisnik knjižnica u Republici Hrvatskoj u svrhu praćenja stanja u knjižničnoj djelatnosti te obavlja i druge djelatnosti utvrđene zakonom kojim se uređuje knjižnična djelatnost, Statutom i drugim propisima.

Izvori sredstava za obavljanje djelatnosti su prihodi iz državnog proračuna, vlastiti prihodi, prihodi za posebne namjene, pomoći te donacije.

Uz suglasnost Vlade Republike Hrvatske, u kolovožu 2019. Knjižnica je donijela Statut, a u studenome 2024. Statut o izmjenama i dopuni Statuta Knjižnice, koji je stupio na snagu u prosincu 2024. Statut je usklađen s odredbama Zakona o knjižnicama i knjižničnoj djelatnosti.

Osnovne organizacijske jedinice u sastavu Knjižnice su: Ured glavnog ravnatelja, Hrvatski zavod za knjižničarstvo, Odjel za nabavu i izgradnju zbirke, Odjel za obradu građe, Odjel bibliografskog središta, Odjel posebnih zbirke, Odjel za zaštitu i pohranu građe, Odjel korisničkih službi, Odjel zajedničkih poslova, Odjel za informacijske tehnologije i Odjel digitalne knjižnice.

Tijela Knjižnice su: Upravno vijeće, glavni ravnatelj i Stručno vijeće.

Upravno vijeće je tijelo koje upravlja Knjižnicom. Ima devet članova, od kojih tri imenuje ministar nadležan za kulturu, tri ministar nadležan za znanost i obrazovanje, dva bira Stručno vijeće Knjižnice, a jednog člana biraju zaposlenici.

Upravno vijeće donosi Statut i druge opće akte iz svoje nadležnosti, plan rada i razvitka Knjižnice te nadzire njegovo izvršavanje, odlučuje o godišnjem financijskom planu i godišnjem financijskom izvješću te donosi druge odluke vezane za redovan rad Knjižnice, podnosi osnivaču godišnje izvješće o radu i ostvarenju plana rada i razvitka, predlaže osnivaču proširenje djelatnosti, daje osnivaču i glavnom ravnatelju prijedloge i mišljenja o pojedinim pitanjima, utvrđuje način i uvjete korištenja knjižnične građe, odlučuje o promjenama u organiziranju rada Knjižnice, utvrđuje prijedlog kandidata za glavnog ravnatelja Knjižnice na temelju provedenog javnog natječaja, odlučuje o nabavi, prodaji i terećenju imovine Knjižnice te o investicijskim ulaganjima sukladno odredbama Statuta, daje prethodnu suglasnost na odluku glavnog ravnatelja Knjižnice o zaključenju pravnih poslova čija je vrijednost veća od 200.000,00 eura, donosi odluke o zaključenju pravnih poslova čija je vrijednost veća od 665.000,00 eura uz prethodnu suglasnost osnivača te obavlja druge poslove u skladu sa Zakonom i Statutom. Predsjednik i članovi Upravnog vijeća imenuju se na vrijeme od četiri godine. Predsjednik Upravnog vijeća od 26. siječnja 2017. je dr. sc. Jozo Ivanović.

Glavni ravnatelj predstavlja i zastupa Knjižnicu, organizira i vodi cjelokupan rad i poslovanje, predlaže plan rada i razvitka i nadzire njegovo izvršenje, sklapa sve pravne poslove čija vrijednost nije veća od 200.000,00 eura, donosi odluke o sklapanju pravnih poslova čija je vrijednost od 200.000,00 eura do 665.000,00 eura uz prethodnu suglasnost Upravnog vijeća i Ministarstva znanosti, obrazovanja i mladih te obavlja druge poslove utvrđene statutom Knjižnice.

Glavnog ravnatelja imenuje i razrješava Vlada Republike Hrvatske na zajednički prijedlog ministra nadležnog za kulturu i ministra nadležnog za znanost i obrazovanje. Imenuje se na vrijeme od četiri godine i može biti ponovno imenovan po istom postupku.

Od 1. veljače 2020. i u vrijeme obavljanja revizije glavna ravnateljica Knjižnice je prof. dr. sc. Ivanka Stričević.

Stručno vijeće odlučuje o stručnim pitanjima rada Knjižnice. Čine ga glavni ravnatelj, pomoćnici glavnog ravnatelja i voditelji odjela.

Početkom 2024. Knjižnica je imala 306 zaposlenika (od čega je 188 knjižničarsko osoblje), a koncem 2024. imala je 307 zaposlenika (od čega je 184 knjižničarsko osoblje).

Sustav unutarnjih kontrola

Sustav unutarnjih kontrola propisan je odredbama Zakona o sustavu unutarnjih kontrola u javnom sektoru (Narodne novine 78/15 i 102/19), Pravilnika o sustavu unutarnjih kontrola u javnom sektoru (Narodne novine 58/16), Zakona o fiskalnoj odgovornosti (Narodne novine 111/18 i 83/23) te Pravilnika o unutarnjoj reviziji u javnom sektoru (Narodne novine 42/16 i 77/19).

Prema odredbama članaka 4. i 13. Zakona o sustavu unutarnjih kontrola u javnom sektoru, sustav unutarnjih kontrola je skup načela, metoda i postupaka unutarnjih kontrola koji je uspostavila odgovorna osoba institucije u svrhu uspješnog upravljanja i ostvarenja općih ciljeva, kao što su: obavljanje poslovanja na pravilan, etičan, ekonomičan, učinkovit i djelotvoran način, usklađenost poslovanja sa zakonima i drugim propisima, zaštita sredstava od gubitaka, zlouporabe i štete, jačanje odgovornosti za ostvarenje poslovnih ciljeva te pouzdanost i sveobuhvatnost financijskih i drugih izvještaja.

Odgovorna osoba institucije treba uspostaviti kontrole koje uključuju pisana pravila, procedure, postupke i druge mjere ili aktivnosti radi smanjenja rizika na prihvatljivu razinu, a u svrhu ostvarenja poslovnih ciljeva.

Postupci i metode unutarnjih kontrola Knjižnice opisani su unutarnjim aktima, odnosno pravilnicima i odlukama, kao i pisanim procedurama.

Tijekom 2024. Knjižnica je, između ostalog, primjenjivala: Proceduru blagajničkog poslovanja, Proceduru stvaranja ugovornih obveza u Knjižnici, Proceduru sklapanja ugovora, Proceduru odobravanja troškova putem gotovinskih računa, Pravilnik o računovodstvu i financijskom poslovanju Knjižnice, Pravilnik o odobravanju službenih putovanja u Knjižnici, Odluku o uvjetima i načinu korištenja službenih vozila Knjižnice i privatnih vozila u službene svrhe, Odluku o korištenju poslovne kreditne kartice Knjižnice te druge procedure, pravilnike i odluke.

U skladu s odredbama članka 34. Zakona o fiskalnoj odgovornosti, sastavljena je Izjava o fiskalnoj odgovornosti kojom odgovorna osoba, čelnik institucije, na godišnjoj razini izvještava o funkcioniranju sustava unutarnjih kontrola.

Prema Izjavi o fiskalnoj odgovornosti za 2024. (Obrazac 1b) iz veljače 2025., u sustavu unutarnjih kontrola utvrđene su slabosti i nepravilnosti koje mogu utjecati na zakonito, namjensko i svrhovito korištenje sredstava. Slabosti i nepravilnosti su utvrđene na temelju popunjenog Upitnika o fiskalnoj odgovornosti u područjima izvršavanja financijskog plana i računovodstva.

Planom otklanjanja slabosti i nepravilnosti za proračunsku godinu 2024. utvrđene su potrebne aktivnosti, očekivani rokovi otklanjanja nepravilnosti te su imenovane osobe odgovorne za njihovo otklanjanje.

Sastavljeno je Izvješće o otklonjenim slabostima i nepravilnostima utvrđenima prethodne godine, u kojem je navedena potrebna aktivnost, očekivani rok i osobe odgovorne za otklanjanje nepravilnosti, realizacija, obrazloženje za nerealizirane/djelomično realizirane aktivnosti te novi očekivani rok otklanjanja nepravilnosti. Navedene slabosti i nepravilnosti planirano je otkloniti tijekom 2025.

Prema odredbama članka 3. Pravilnika o unutarnjoj reviziji u javnom sektoru, Knjižnica nije dužna osnovati unutarnju reviziju. Unutarnju reviziju Knjižnice obavlja Samostalna služba za unutarnju reviziju Ministarstva znanosti, obrazovanja i mladih. Unutarnja revizija u Knjižnici nije obavljena u 2024.

Odredbom članka 12. Zakona o sustavu unutarnjih kontrola u javnom sektoru propisano je da odgovorna osoba institucije uspostavlja upravljanje rizicima kao cjelovit proces utvrđivanja, procjenjivanja i praćenja rizika u odnosu na poslovne ciljeve te poduzimanje potrebnih mjera radi smanjenja rizika. Knjižnica je u siječnju 2025. ustrojila registar rizika sa šest strateških rizika te 14 operativnih rizika. Registar sadrži vrstu i kratki opis rizika, ukupnu izloženost riziku, područje utjecaja rizika te osobe zadužene za provođenje potrebnih mjera.

Knjižnica je postupila u skladu s odredbama članka 10. Zakona o pravu na pristup informacijama (Narodne novine 25/13, 85/15 i 69/22) te je na mrežnim stranicama objavila zakone i druge propise koji se odnose na područje rada, program rada, izvješće o poslovanju, financijska izvješća, financijski plan, informacije o postupcima javne nabave, informacije o unutarnjem ustrojstvu te druge dokumente koji se odnose na rad Knjižnice. Također, sastavljeno je Izvješće o provedbi Zakona o pravu na pristup informacijama za 2024. i dostavljeno je povjereniku za informiranje u propisanom roku.

Odluka o imenovanju povjerenika za etiku Nacionalne i sveučilišne knjižnice u Zagrebu donesena je u veljači 2025. Također, u veljači 2025. Knjižnica je donijela Etički kodeks, kojim su utvrđena pravila ponašanja zaposlenika Knjižnice.

Planiranje i izvršenje plana

Knjižnica je proračunski korisnik u razdjelu Ministarstva znanosti, obrazovanja i mladih. Državnim proračunom Republike Hrvatske za 2024. godinu i projekcijama za 2025. i 2026. godinu (Narodne novine 149/23), donesenim u prosincu 2023., planirana su sredstva za Knjižnicu u iznosu od 18.196.894,00 eura.

Izmjenama i dopunama Državnog proračuna Republike Hrvatske za 2024. godinu i projekcijama za 2025. i 2026. godinu (Narodne novine 125/24) donesenim u listopadu 2024. te preraspodjelama na temelju odluka ministra financija, financijski plan Knjižnice povećan je za 450.074,00 eura ili 2,5 % te iznosi 18.646.968,00 eura.

Vrijednosno najznačajnije izmjene i dopune financijskog plana u odnosu na početni financijski plan odnose se na kapitalni projekt e-Sveučilišta – NPOO (C.3.1. R2-I1), koji je povećan za 555.325,00 eura ili 57,2 % zbog planirane nabave usluge pretplate za korištenje platforme knjižničnih usluga u oblaku.

Vrijednosno najznačajniji izvor financiranja planiranih rashoda su opći prihodi i primici u iznosu od 16.305.014,00 eura. Drugi vrijednosno značajni planirani izvori financiranja su Mehanizam za oporavak i otpornost u iznosu od 1.526.322,00 eura te vlastiti prihodi u iznosu od 510.717,00 eura.

Rashodi su u cijelosti planirani za financiranje provedbe programa Ulaganje u znanstveno istraživačku djelatnost. Navedeni program provodi se putem četiri aktivnosti i dva kapitalna projekata. Vrijednosno značajnija sredstva planirana su za provedbu aktivnosti Administracija i upravljanje Nacionalne i sveučilišne knjižnice u iznosu od 11.758.005,00 eura ili 63,1 % ukupno planiranih sredstava, aktivnost Nabava inozemnih znanstvenih časopisa u iznosu od 4.451.700,00 eura ili 23,9 % te kapitalni projekt e-Sveučilišta – NPOO (C.3.1. R2-I1) u iznosu od 1.526.322,00 eura ili 8,2 % ukupno planiranih sredstava.

Prema vrsti rashoda, planirani su materijalni rashodi u iznosu od 9.356.195,00 eura, rashodi za zaposlene u iznosu od 8.610.900,00 eura, rashodi za nabavu nefinancijske imovine u iznosu od 637.574,00 eura, financijski rashodi u iznosu od 15.364,00 eura, naknade građanima i kućanstvima u iznosu od 14.185,00 eura te ostali rashodi u iznosu od 12.750,00 eura.

Prema podacima iz državne riznice, rashodi u 2024. izvršeni su u iznosu od 16.699.774,27 eura, što je 1.947.193,73 eura ili 10,4 % manje od plana.

Znatno manje od plana izvršeni su rashodi za kapitalni projekt e-Sveučilišta – NPOO (C.3.1. R2-I1) za 1.462.133,18 eura ili 95,8 %, zato što nije izvršena usluga pretplate za korištenje platforme knjižničnih usluga u oblaku, planirana u iznosu od 1.296.250,00 eura.

Sredstva u iznosu od 16.699.774,27 eura utrošena su za provedbu aktivnosti Administracija i upravljanje Nacionalne i sveučilišne knjižnice u iznosu od 11.468.124,66 eura, aktivnosti Nabava inozemnih znanstvenih časopisa u iznosu od 4.449.019,67 eura, aktivnosti Administracija i upravljanje Nacionalne i sveučilišne knjižnice (iz evidencijskih prihoda) u iznosu od 623.133,00 eura, kapitalnog projekta e-Sveučilišta – NPOO (C.3.1. R2-I1) u iznosu od 64.188,82 eura, aktivnosti Pravomoćne sudske presude u iznosu od 51.408,12 eura te kapitalnog projekta Knjige, umjetnička djela i ostale izložbene vrijednosti u iznosu od 43.900,00 eura.

U skladu s odredbom članka 38. Zakona o proračunu (Narodne novine 144/21), donesene su projekcije za sljedeće dvije godine, odnosno 2025. i 2026. Prema spomenutim projekcijama, planirani su rashodi za 2025. u iznosu od 19.026.774,00 eura te za 2026. u iznosu od 19.285.848,00 eura.

Knjižnica je izradila Strategiju razvoja Nacionalne i sveučilišne knjižnice u Zagrebu za razdoblje 2021. – 2026., kojom su, između ostalog, utvrđeni strateški i posebni ciljevi, aktivnosti i očekivani rezultati te praćenje provedbe i ostvarivanje Strategije razvoja.

Strategija razvoja Knjižnice usklađena je s ciljevima Nacionalne razvojne strategije Republike Hrvatske do 2030. godine (Narodne novine 13/21).

Izrađen je Akcijski plan provedbe Strategije za razdoblje od 2022. do 2026., koji obuhvaća tri strateška cilja (Dostupnost građe, podataka i knjižničnih usluga svim skupinama korisnika, Osnježivanje kapaciteta knjižnice i Suradnja u razvoju i inovacijama) te jedanaest posebnih ciljeva. Za ostvarenje navedenih ciljeva planirane su 54 aktivnosti. Knjižnica prati provedbu Akcijskog plana provedbe Strategije. Za praćenje provedbe navedenog Akcijskog plana zadužene su pomoćnice glavne ravnateljice koje provode monitoring i evaluaciju te izrađuju godišnje izvješće o provedbi Strateškog plana, u okviru godišnjeg izvješća o radu Knjižnice.

Knjižnica je izradila Godišnji plan rada za 2024. prema ciljevima Strategije razvoja Nacionalne i sveučilišne knjižnice u Zagrebu i Akcijskom planu provedbe Strategije za razdoblje 2022. – 2024. Godišnji izvještaj o radu Knjižnice za 2024. izrađen je u travnju 2025., a sadrži osvrt čelnika na rezultate ostvarene u izvještajnom razdoblju, podatke o ljudskim potencijalima, podatke o izvršenju financijskog plana, financijskom poslovanju te ostale podatke. Prema podacima iz Godišnjeg izvještaja o radu Knjižnice za 2024., sve planirane aktivnosti su provedene, od čega su, od ukupno 57 pokazatelja rezultata, 34 ostvarena iznad ciljane vrijednosti. U odnosu na plan, manje su izvršene aktivnosti na izradi bibliografija, zbog angažiranja zaposlenika na provedbi drugih aktivnosti u 2024.

Upravno vijeće usvojilo je Financijski plan Knjižnice za 2024. i Plan rada za 2024. u prosincu 2023., Izmjene i dopune Financijskog plana u prosincu 2024., Izvještaj o izvršenju Financijskog plana za 2024. koncem ožujka 2025. te Izvješće o radu za 2024. koncem travnja 2025.

Financijski izvještaji

Knjižnica vodi poslovne knjige i sastavlja financijske izvještaje prema propisima o proračunskom računovodstvu.

Sastavljeni su propisani financijski izvještaji: Izvještaj o prihodima i rashodima, primicima i izdacima, Bilanca, Izvještaj o rashodima prema funkcijskoj klasifikaciji, Izvještaj o promjenama u vrijednosti i obujmu imovine i obveza, Izvještaj o obvezama te Bilješke uz financijske izvještaje. Financijski izvještaji predani su Ministarstvu financija u elektroničkom obliku putem aplikacije Financijsko izvještavanje u sustavu proračuna i Registar proračunskih i izvanproračunskih korisnika (aplikacija RKPI) u propisanom roku te su objavljeni na mrežnim stranicama Knjižnice.

a) Izvještaj o prihodima i rashodima, primicima i izdacima

Prema podacima iz Izvještaja o prihodima i rashodima, primicima i izdacima za 2024., ukupni prihodi ostvareni su u iznosu od 17.737.856,61 euro, što je 2.393.883,47 eura ili 15,6 % više u odnosu na prethodnu godinu.

U tablici broj 1 daju se podaci o ostvarenim prihodima.

Tablica broj 1

Ostvareni prihodi

u eurima

Redni broj	Prihodi	Ostvareno za 2023.	Ostvareno za 2024.	Indeks (3/2)
	1	2	3	4
1.	Pomoći iz inozemstva i od subjekata unutar općeg proračuna	352.717,64	518.140,01	146,9
2.	Prihodi od imovine	13.393,71	2.084,12	15,6
3.	Prihodi od upravnih i administrativnih pristojbi, pristojbi po posebnim propisima i naknada	135.870,18	158.065,96	116,3
4.	Prihodi od prodaje proizvoda i robe te pruženih usluga, prihodi od donacija te povrati po protestiranim jamstvima	1.207.023,11	1.069.291,86	88,6
5.	Prihodi iz nadležnog proračuna i od HZZO-a na temelju ugovornih obveza	13.624.449,57	15.979.573,45	117,3
6.	Kazne, upravne mjere i ostali prihodi	3.762,14	7.220,94	191,9
7.	Prihodi od prodaje nefinancijske imovine	6.756,79	3.480,27	51,5
Ukupni prihodi		15.343.973,14	17.737.856,61	115,6

Vrijednosno su najznačajniji prihodi iz nadležnog proračuna i od HZZO-a na temelju ugovornih obveza u iznosu od 15.979.573,45 eura, koji čine 90,1 % ukupnih prihoda za 2024. Svi drugi prihodi ostvareni su u ukupnom iznosu od 1.758.283,16 eura te čine 9,9 % ukupnih prihoda.

Prihodi od pomoći iz inozemstva i od subjekata unutar općeg proračuna ostvareni su u iznosu od 518.140,01 euro, što je 165.422,37 eura ili 46,9 % više u odnosu na prethodnu godinu, najvećim dijelom zbog ostvarenih tekućih pomoći iz Mehanizma za oporavak i otpornost u iznosu od 97.067,82 eura za provedbu projekta e-Sveučilišta – NPOO (C3.1. R2-I1). Odnose se na prijenose između proračunskih korisnika istog proračuna u iznosu od 382.375,93 eura i pomoći od međunarodnih organizacija te institucija i tijela EU u iznosu od 135.764,08 eura.

Prijenosi između proračunskih korisnika istog proračuna u iznosu od 382.375,93 eura odnose se na sredstva primljena od Ministarstva kulture i medija u iznosu od 367.975,37 eura, od Agencije za mobilnost i programe EU za provedbu projekta Poučavanje informacijske pismenosti u nacionalnim knjižnicama u iznosu od 7.860,80 eura te od Sveučilišta u Zagrebu za godišnju pretplatu za pristup sustavu RapidILL za međuknjižničnu posudbu namijenjenu razmjeni članaka i poglavlja iz knjiga u iznosu od 6.539,76 eura.

Sredstva Ministarstva kulture i medija u iznosu od 367.975,37 eura doznačena su za financiranje programa javnih potreba u kulturi u iznosu od 241.794,60 eura te za financiranje matične službe Knjižnice u iznosu od 126.180,77 eura.

Na temelju javnih poziva za predlaganje javnih potreba u kulturi Republike Hrvatske za 2024., odluka o dodjeli financijskih sredstava i ugovora o financiranju zaključenih s Ministarstvom kulture i medija, doznačena su sredstva za financiranje 27 programa iz sljedećih područja: Knjižnična djelatnost u iznosu od 116.671,42 eura, Digitalizacija u arhivskoj, knjižničnoj i muzejskoj djelatnosti u iznosu od 88.873,18 eura, Međunarodna kulturna suradnja u iznosu od 25.750,00 eura, Monografija iz područja kulture i umjetnosti u iznosu od 8.000,00 eura te Muzejska djelatnost u iznosu od 2.500,00 eura.

Knjižnica prema Zakonu o knjižnicama i knjižničnoj djelatnosti te Pravilniku o matičnoj djelatnosti i sustavu matičnih knjižnica u Republici Hrvatskoj (Narodne novine 81/21) obavlja zadaće središnje matične knjižnice u Republici Hrvatskoj. Sredstva za financiranje dijela matične službe Knjižnice (plaće i materijalne rashode matične službe) doznačena su na temelju Ugovora o financiranju zaključenog s Ministarstvom kulture i medija u ožujku 2024.

Pomoći od međunarodnih organizacija te institucija i tijela EU u iznosu od 135.764,08 eura odnose se na tekuće pomoći od institucija i tijela EU u iznosu od 98.218,91 euro, tekuće pomoći od međunarodnih organizacija u iznosu od 20.926,14 eura te kapitalne pomoći od međunarodnih organizacija u iznosu od 16.619,03 eura.

Vrijednosno najznačajnije tekuće pomoći od institucija i tijela EU u iznosu od 97.067,82 eura ostvarene su iz Mehanizma za oporavak i otpornost za provedbu kapitalnog projekta e-Sveučilišta – NPOO (C.3.1. R2-I1). Sredstva su utrošena za rashode za zaposlene (tri zaposlenika) u iznosu od 35.868,00 eura te materijalne rashode (intelektualne i osobne usluge, naknade troškova zaposlenima, reprezentaciju, članarine i ostale rashode) u iznosu od 23.979,79 eura. Koncem 2024. preostala su neutrošena sredstva u iznosu od 37.220,03 eura.

Vrijednosno značajnije tekuće pomoći od međunarodnih organizacija ostvarene su od Agencije za mobilnost i programe EU za provedbu projekta Citizen-Enhanced Open Science in Southeastern Europe Higher Education Knowledge Hubs (CeOS_SE) u iznosu od 12.069,36 eura, neprofitne organizacije Međunarodne federacije knjižničarskih udruženja i institucija (The International Federation of Library Associations and Institutions – IFLA) u iznosu od 3.600,00 eura te Udruženja ravnatelja europskih nacionalnih knjižnica (The Conference of European National Librarians – CENL) u iznosu od 3.030,93 eura.

Kapitalne pomoći od međunarodnih organizacija u iznosu od 16.619,03 eura ostvarene su zamjenom knjiga, časopisa te zvučnih i tekstualnih zapisa.

Prihodi od upravnih i administrativnih pristojbi, pristojbi po posebnim propisima i naknada u iznosu od 158.065,96 eura ostvareni su od prihoda od upisnina u iznosu od 156.352,70 eura te zakasnina u iznosu od 1.713,26 eura. U odnosu na 2023., veći su za 22.195,78 eura ili 16,3 % zbog većeg broja korisnika usluga u 2024. Broj članova koji su koristili usluge Knjižnice u 2023. bio je 11 655, a u 2024. bio je 13 355.

Odredbama članka 5. Pravilnika o mjerilima i načinu korištenja namjenskih prihoda proračunskih korisnika iz nadležnosti Ministarstva znanosti, obrazovanja i mladih (Narodne novine 79/24), propisano je da prihode za posebne namjene Nacionalne i sveučilišne knjižnice čine prihodi od upisnina i zakasnina.

Knjižnica navedene prihode koristi za pokriće rashoda nastalih obavljanjem djelatnosti iz koje proizlazi ostvarenje prihoda za posebne namjene te za nabavu opreme potrebne za redovito poslovanje.

Prihodi od upisnina i zakasnina ostvareni su od uplata korisnika usluga Knjižnice na temelju Cjenika Knjižnice s popisom usluga i naknada, koji je prihvatilo Upravno vijeće Knjižnice. Prema navedenom Cjeniku, koji je bio važeći u 2024., godišnja članarina za akademsko ili znanstveno osoblje, znanstvenike i djelatnike u kulturi i obrazovanju te građane Republike Hrvatske iznosila je 26,54 eura, redovne i izvanredne studente preddiplomskog i diplomskog studija te studente poslijediplomskog studija u Republici Hrvatskoj iznosila je 13,27 eura, a za umirovljenike 6,64 eura.

Zakasnina po danu i primjerku knjige/sveska iznosila je 0,13 eura.

Tijekom 2024. prihodi od ostvarenih upisnina i zakasnina utrošeni su u iznosu od 750,00 eura (ulaganja u računalni sustav INDIGO).

Iz prethodne godine prenesena su neutrošena sredstva u iznosu od 606.638,99 eura, tijekom 2024. uplaćena su sredstva u iznosu od 158.065,96 eura te u 2025. prenesena neutrošena namjenska sredstva od upisnina i zakasnina iznose 764.704,95 eura.

Prihodi od prodaje proizvoda i robe te pruženih usluga i prihodi od donacija u iznosu od 1.069.291,86 eura odnose se na donacije od pravnih i fizičkih osoba u iznosu od 694.860,84 eura te prihode od prodaje proizvoda i robe te pruženih usluga u iznosu od 374.431,02 eura. U odnosu na 2023., prihodi od prodaje proizvoda i robe te pruženih usluga i prihodi od donacija manji su za 137.731,25 eura ili 11,4 % zbog manje ostvarenih prihoda od donacija.

Donacije od pravnih i fizičkih osoba u iznosu od 694.860,84 eura odnose se na kapitalne donacije u iznosu od 684.860,84 eura i tekuće donacije u iznosu od 10.000,00 eura.

Vrijednosno najznačajniji prihodi od kapitalnih donacija ostvareni su od donacija obveznog primjerka knjižnične građe (knjige, časopisi) u iznosu od 520.621,42 eura. Prema odredbama članka 39. Zakona o knjižnicama i knjižničnoj djelatnosti, nakladnik koji ima sjedište u Republici Hrvatskoj i objavljuje ili proizvodi tiskane publikacije, publikacije na elektroničkom prijenosnom mediju ili u drugim materijalnim oblicima namijenjene javnosti dužan je od te građe besplatno i o svom trošku, najkasnije u roku od 30 dana nakon završetka tiskanja, umnažanja ili proizvodnje, dostaviti Knjižnici dva primjerka publikacija u obliku u kojem je objavljena ili proizvedena.

Prihodi od prodaje proizvoda i robe te pruženih usluga (vlastiti prihodi) ostvareni u iznosu od 374.431,02 eura odnose se na prihode od pruženih usluga u iznosu od 371.760,59 eura te prodaje robe u iznosu od 2.670,43 eura. Ostvareni su u okviru aktivnosti Administracija i upravljanje Nacionalne i sveučilišne knjižnice (iz evidencijskih prihoda).

Prihodi od pruženih usluga odnose se na prihode od zakupa u iznosu od 211.819,00 eura te ostale prihode od pruženih usluga u iznosu od 159.941,59 eura.

Vrijednosno značajniji prihodi od zakupa u iznosu od 183.668,66 eura ostvareni su od davanja u zakup 13 poslovnih prostora, na temelju ugovora o zakupu poslovnih prostora zaključenih između 2018. i rujna 2024. Prostori su dani u zakup za obavljanje ugostiteljske djelatnosti, trgovine na malo te za postavljanje samoposlužnih aparata i antenskih kabela i antena.

Prihodi od ostalih pruženih usluga najvećim dijelom ostvareni su od pruženih usluga konzervatorskih i restauratorskih radova u iznosu od 49.537,64 eura te provođenja stručnih ispita za stjecanje temeljnih stručnih zvanja u knjižničarskoj struci (knjižničarski tehničar, knjižničarski suradnik i knjižničar) u iznosu od 39.101,32 eura.

Cijena konzervatorskih i restauratorskih radova određuje se posebnom procedurom izrade troškovnika, a obuhvaća izradu troškovnika prema procjeni stručnjaka Odjela za zaštitu i pohranu Knjižnice, računovodstva Knjižnice i čelnika ustanove. Cijene usluga provođenja stručnih ispita utvrđene su Cjenikom koji je predložilo Povjerenstvo za polaganje stručnih ispita u knjižničarskoj struci, a prihvatilo Hrvatsko knjižnično vijeće.

Pravilnikom o ostvarenju i načinu korištenja vlastitih prihoda, ostalih prihoda za posebne namjene, prihoda od prodaje nefinancijske imovine te prihoda od donacija i drugih pomoći Nacionalne i sveučilišne knjižnice u Zagrebu, iz travnja 2018., utvrđeni su vlastiti prihodi koje ostvaruje Knjižnica te način korištenja vlastitih prihoda. Navedenim Pravilnikom propisano je, između ostalog, da se vlastiti prihodi ostvaruju prodajom robe i pružanjem usluga (edukacija, usavršavanje i osposobljavanje, provođenje stručnih ispita u knjižničarskoj struci, povezivanje knjižnica u integrirani knjižnični sustav, nakladnička i izlagačka djelatnost, najam prostora i opreme, zakup poslovnog prostora te ostale usluge).

Prihodi ostvareni od prodaje proizvoda i robe koristit će se za podmirenje svih troškova nastalih obavljanjem navedenih djelatnosti, a višak prihoda koristit će se za podmirenje rashoda redovne djelatnosti.

Prihodi ostvareni od pruženih usluga koristit će se za pokriće troškova autorskih honorara predavačima koji sudjeluju u edukaciji, usavršavanju i osposobljavanju, pokriće troškova honorara članovima povjerenstva, ispitivačima, tajniku, zapisničaru koji provode stručne ispite za stjecanje zvanja u knjižničarskoj struci, kao i predavačima koji sudjeluju u edukaciji za pripremu stručnog ispita i za pokriće izravnih troškova nastalih pružanjem usluga.

Tijekom 2024. vlastiti prihodi utrošeni su u iznosu od 231.447,30 eura, od čega na materijalne i ostale rashode u iznosu od 144.266,98 eura, nabavu nefinancijske imovine u iznosu od 54.711,62 eura te rashode za zaposlene u iznosu od 32.468,70 eura.

Iz prethodne godine prenesena su neutrošena vlastita sredstva u iznosu od 1.016.001,70 eura te sredstva za prijenos u 2025. iznose 1.158.985,42 eura.

Prihodi iz nadležnog proračuna i od HZZO-a na temelju ugovornih obveza ostvareni u iznosu od 15.979.573,45 eura odnose se na prihode iz nadležnog proračuna za financiranje rashoda poslovanja u iznosu od 15.709.365,01 euro te prihode iz nadležnog proračuna za financiranje rashoda za nabavu nefinancijske imovine u iznosu od 270.208,44 eura.

U odnosu na 2023., prihodi iz nadležnog proračuna veći su za 2.355.123,88 eura ili 17,3 %, najvećim dijelom zbog više ostvarenih prihoda za financiranje rashoda za zaposlene te materijalnih rashoda.

Prihodi iz nadležnog proračuna za financiranje rashoda poslovanja ostvareni su za financiranje aktivnosti Administracija i upravljanje Nacionalne i sveučilišne knjižnice u iznosu od 11.208.937,22 eura, Nabava inozemnih znanstvenih časopisa u iznosu od 4.449.019,67 eura te Pravomoćne sudske presude u iznosu od 51.408,12 eura.

Prema podacima iz Izvještaja o prihodima i rashodima, primicima i izdacima za 2024., ukupni rashodi ostvareni su u iznosu od 17.791.218,32 eura, što je 2.843.512,66 eura ili 19,0 % više u odnosu na prethodnu godinu.

U tablici broj 2 daju se podaci o ostvarenim rashodima.

Tablica broj 2

Ostvareni rashodi

u eurima

Redni broj	Rashodi	Ostvareno za 2023.	Ostvareno za 2024.	Indeks (3/2)
	1	2	3	4
1.	Rashodi za zaposlene	6.849.055,64	8.559.582,96	125,0
2.	Materijalni rashodi	6.586.631,70	8.040.197,55	122,1
3.	Financijski rashodi	22.541,14	24.194,25	107,3
4.	Naknade građanima i kućanstvima na temelju osiguranja i druge naknade	11.745,98	9.184,42	78,2
5.	Ostali rashodi	19.482,91	16.206,39	83,2
6.	Rashodi za nabavu nefinancijske imovine	1.458.248,29	1.141.852,75	78,3
Ukupni rashodi		14.947.705,66	17.791.218,32	119,0
Ukupni prihodi (veza Tablica broj 1)		15.343.973,14	17.737.856,61	115,6
Višak prihoda		396.267,48	0,00	-
Manjak prihoda		0,00	53.361,71	-

Vrijednosno značajniji su rashodi za zaposlene u iznosu od 8.559.582,96 eura, koji čine 48,1 % ukupnih rashoda i materijalni rashodi u iznosu od 8.040.197,55 eura, koji čine 45,2 % ukupnih rashoda. Preostali rashodi iznose 1.191.437,81 euro i čine 6,7 % ukupnih rashoda.

Rashodi za zaposlene u iznosu od 8.559.582,96 eura odnose se na brutoplaće u iznosu od 7.074.562,56 eura (od čega plaće za redovni rad u iznosu od 6.968.342,84 eura, plaće za prekovremeni rad u iznosu od 64.797,37 eura, plaće po sudskim presudama u iznosu od 22.440,93 eura te plaće za posebne uvjete rada u iznosu od 18.981,42 eura), doprinose na plaće u iznosu od 1.170.595,55 eura te ostale rashode za zaposlene (jubilarne nagrade, darovi, otpremnine, naknade za bolest, invalidnost i smrtni slučaj, regres za godišnji odmor, božićnice i ostalo) u iznosu od 314.424,85 eura. Knjižnica je uključena u Centralni obračun plaća (COP).

U odnosu na 2023., rashodi za zaposlene veći su za 1.710.527,32 eura ili 25,0 % zbog povećanja osnovice za obračun plaće te materijalnih prava službenika i namještenika u javnim službama.

Materijalni rashodi u iznosu od 8.040.197,55 eura odnose se na rashode za usluge u iznosu od 6.450.928,89 eura, rashode za materijal i energiju u iznosu od 1.224.660,25 eura, naknade troškova zaposlenima u iznosu od 281.657,67 eura, ostale nespomenute rashode poslovanja u iznosu od 75.457,06 eura te naknade troškova osobama izvan radnog odnosa u iznosu od 7.493,68 eura. U odnosu na prethodnu godinu, više su ostvareni za 1.453.565,85 eura ili 22,1 %, najvećim dijelom zbog više ostvarenih rashoda za usluge promidžbe i informiranja za 1.018.320,96 eura.

Rashodi za usluge odnose se na usluge promidžbe i informiranja u iznosu od 4.445.363,10 eura, usluge tekućeg i investicijskog održavanja u iznosu od 411.332,39 eura, intelektualne i osobne usluge u iznosu od 394.653,07 eura, komunalne usluge u iznosu od 214.232,13 eura, računalne usluge u iznosu od 167.222,21 euro, zakupnine i najamnine u iznosu od 158.987,48 eura, usluge telefona, pošte i prijevoza u iznosu od 39.596,13 eura, zdravstvene i veterinarske usluge u iznosu od 17.072,60 eura te ostale usluge u iznosu od 602.469,78 eura.

Vrijednosno najznačajniji rashodi za usluge promidžbe i informiranja ostvareni su u okviru aktivnosti Nabava inozemnih znanstvenih časopisa u iznosu od 4.414.776,70 eura i odnose se na pretplate za pristup inozemnim znanstvenim bazama podataka i časopisima financiranim iz općih prihoda i primitaka.

Vrijednosno značajniji rashodi odnose se na pristup bazi podataka časopisa Wiley u iznosu od 814.012,50 eura, časopisa Springer Nature u iznosu od 801.570,00 eura, znanstvenoj bazi podataka Journal and Highly Cited Data u iznosu od 770.396,22 eura te bazi podataka Scopus u iznosu od 662.935,79 eura. Nabava navedenih elektroničkih medija provedena je na temelju Sporazuma o suradnji koji su Knjižnica i Ministarstvo znanosti, obrazovanja i sporta zaključili u travnju 2015. Sporazumom je utvrđena suradnja pri nabavi i osiguravanju dostupnosti i korištenja elektroničkih izvora znanstvenih i stručnih informacija u okviru zajedničkih interesa potpisnica Sporazuma (Ministarstvo znanosti, obrazovanja i mladih i Knjižnica).

Rashodi za usluge tekućeg i investicijskog održavanja odnose se na usluge tekućeg i investicijskog održavanja građevinskih objekata u iznosu od 346.085,08 eura, postrojenja i opreme u iznosu od 34.245,56 eura, prijevoznih sredstava u iznosu od 6.778,20 eura te ostale usluge tekućeg i investicijskog održavanja u iznosu od 24.223,55 eura.

Vrijednosno značajniji rashodi za intelektualne i osobne usluge odnose se na usluge agencija i studentskog servisa u iznosu od 148.299,11 eura (od čega se na usluge garderobijera odnosi 98.480,91 euro), rashode za ugovore o djelu u iznosu od 86.309,25 eura, autorske honorare u iznosu od 36.030,99 eura te ostale intelektualne usluge (savjetovanje i stručna pomoć u javnoj nabavi, intelektualne usluge za potrebe projekata i slično) u iznosu od 109.244,15 eura.

Rashodi za ostale usluge najvećim dijelom odnose se na usluge čuvanja imovine i osoba u iznosu od 387.950,99 eura te usluge čišćenja i pranja prostora u objektu u iznosu od 147.737,97 eura.

U okviru rashoda za materijal i energiju, vrijednosno značajniji rashodi odnose se na energiju u iznosu od 927.145,08 eura te uredski materijal i ostale materijalne rashode u iznosu od 150.926,73 eura.

Rashodi za naknade troškova zaposlenima najvećim dijelom odnose se na naknade za prijevoz na posao i s posla u iznosu od 174.044,75 eura te rashode za službena putovanja u iznosu od 72.461,78 eura.

Ostali nespomenuti rashodi poslovanja ostvareni su u iznosu od 75.457,06 eura, a vrijednosno značajniji odnose se na reprezentaciju u iznosu od 19.690,19 eura, članarine i naknade u iznosu od 17.801,97 eura, troškove sudskih postupaka u iznosu od 10.994,86 eura te naknade za rad članovima predstavničkih i izvršnih tijela i upravnih vijeća u iznosu od 8.556,40 eura.

Financijski rashodi ostvareni u iznosu od 24.194,25 eura odnose se na zatezne kamate u iznosu od 12.271,63 eura, negativne tečajne razlike i razlike zbog primjene valutne klauzule u iznosu od 7.312,88 eura te na bankarske usluge i usluge platnog prometa u iznosu od 4.609,74 eura.

Rashodi za naknade građanima i kućanstvima na temelju osiguranja i druge naknade u iznosu od 9.184,42 eura odnose se na stipendije i školarine za šest zaposlenika Knjižnice.

Ostali rashodi u iznosu od 16.206,39 eura odnose se na naknade šteta fizičkim i pravnim osobama u iznosu od 12.726,12 eura te tekuće donacije u naravi (građa) u iznosu od 3.480,27 eura.

Rashodi za nabavu nefinancijske imovine ostvareni u iznosu od 1.141.852,75 eura, manji su u odnosu na 2023. za 316.395,54 eura ili 21,7 %, najvećim dijelom zbog manje ostvarenih rashoda za nabavu postrojenja i opreme za 248.262,52 eura te knjiga za 134.539,54 eura.

Odnose se na rashode za nabavu knjiga, umjetničkih djela i ostalih izložbenih vrijednosti u iznosu od 734.666,68 eura, dodatna ulaganja na građevinskim objektima u iznosu od 141.984,65 eura, postrojenja i opremu u iznosu od 115.284,57 eura, ulaganja u računalne programe u iznosu od 94.125,00 eura, prijevozna sredstva u iznosu od 39.576,83 eura te ulaganja u nematerijalnu proizvedenu imovinu (zvučne i tekstualne zapise) u iznosu od 16.215,02 eura.

Rashodi za nabavu knjiga, umjetničkih djela i ostalih izložbenih vrijednosti u iznosu od 734.666,68 eura odnose se na nabavu časopisa u iznosu od 346.503,32 eura, knjiga u iznosu od 315.255,80 eura te ostalih nespomenutih izložbenih vrijednosti (kartografske, grafičke i muzičke zbirke, zbirke starih i rijetkih knjiga te ostalo) u iznosu od 72.907,56 eura.

Vrijednosno značajniji rashodi za nabavu knjiga, umjetničkih djela i ostalih izložbenih vrijednosti ostvareni su iz donacija u okviru kapitalnog projekta Knjige, umjetnička djela i ostale izložbene vrijednosti – ostali izvori financiranja u iznosu od 685.264,85 eura.

U okviru rashoda za dodatna ulaganja na građevinskim objektima, vrijednosno značajniji rashodi odnose se na nabavu kabina za digitalno učenje u iznosu od 33.170,15 eura, izradu projekta za ugradnju frekvencijskih pretvarača na klima sustave u iznosu od 16.062,50 eura, ulaganje u poslovni prostor dan u zakup u iznosu od 13.373,40 eura, izradu projektne dokumentacije zamjene dizala u iznosu od 11.250,00 eura te izradu projekta krajobraznog uređenja u iznosu od 8.750,00 eura.

Rashodi za nabavu postrojenja i opreme u iznosu od 115.284,57 eura odnose se na rashode za nabavu uredske opreme i namještaja u iznosu od 39.068,23 eura, opreme za održavanje i zaštitu u iznosu od 34.965,48 eura, uređaja, strojeva i opreme za ostale namjene u iznosu od 29.084,84 eura, komunikacijske opreme u iznosu od 9.941,97 eura te instrumente, uređaje i strojeve u iznosu od 2.224,05 eura.

Manjak prihoda za 2024. iskazan je u iznosu od 53.361,71 euro. Preneseni višak prihoda iz prošlog razdoblja (nakon korekcije) iznosio je 1.650.049,27 eura te višak prihoda raspoloživ u sljedećem razdoblju iznosi 1.596.687,56 eura.

Višak prihoda najvećim dijelom je ostvaren iz vlastitih prihoda (prihodi od usluga) u iznosu od 1.158.985,42 eura.

b) Bilanca

Prema podacima iz Bilance na dan 31. prosinca 2024., ukupna vrijednost imovine te obveza i vlastitih izvora iskazana je u iznosu od 101.672.414,92 eura.

U tablici broj 3 daju se podaci o vrijednosti imovine te obveza i vlastitih izvora početkom i koncem 2024.

Tablica broj 3

Vrijednost imovine te obveza i vlastitih izvora
početkom i koncem 2024.

u eurima

Redni broj	Opis	1. siječnja	31. prosinca	Indeks (3/2)
	1	2	3	4
1.	Nefinancijska imovina	99.154.497,53	98.656.115,40	99,5
1.1.	Građevinski objekti	68.920.152,97	67.848.153,02	98,4
1.2.	Postrojenja i oprema	1.168.884,53	928.066,28	79,4
1.3.	Prijevozna sredstva	0,00	38.917,22	-
1.4.	Nefinancijska imovina u pripremi	184.097,23	184.097,23	100,0
1.5.	Druga nefinancijska imovina	28.881.362,80	29.656.881,65	102,7
2.	Financijska imovina	3.446.777,63	3.016.299,52	87,5
2.1.	Novčana sredstva	2.261.438,59	2.180.335,61	96,4
2.2.	Depoziti, jamčevni polozi i potraživanja od zaposlenih te za više plaćene poreze i ostalo	222.759,85	80.445,42	36,1
2.3.	Potraživanja za prihode poslovanja	18.305,51	23.301,20	127,3
2.4.	Rashodi budućeg razdoblja i nedospjela naplata prihoda	944.273,68	732.217,29	77,5
	Ukupno imovina	102.601.275,16	101.672.414,92	99,1
3.	Obveze	1.626.332,19	1.388.992,56	85,4
3.1.	Obveze za rashode poslovanja	1.270.436,17	1.387.600,43	109,2
3.2.	Obveze za nabavu nefinancijske imovine	43.571,78	1.392,13	3,2
3.3.	Odgođeno plaćanje rashoda i prihod budućeg razdoblja	312.324,24	0,00	-
4.	Vlastiti izvori	100.974.942,97	100.283.422,36	99,3
	Ukupno obveze i vlastiti izvori	102.601.275,16	101.672.414,92	99,1
	Izvanbilančni zapisi	162.935,36	34.208,94	21,0

Koncem 2024. vrijednost imovine, odnosno obveza i vlastitih izvora manja je za 928.860,24 eura ili 0,9 %, u odnosu na stanje početkom godine. Nefinancijska imovina manja je za 498.382,13 eura ili 0,5 %, a smanjenje se najvećim dijelom odnosi na građevinske objekte (zbog ispravka vrijednosti). Financijska imovina je manja za 430.478,11 eura ili 12,5 %, najvećim dijelom zbog smanjenja rashoda budućeg razdoblja i nedospjele naplate prihoda za 212.056,39 eura te potraživanja za 137.318,74 eura.

Građevinski objekti iskazani koncem 2024. u iznosu od 67.848.153,02 eura odnose se na vrijednost zgrade na lokaciji Ulica Hrvatske bratske zajednice 4, Zagreb, ukupne površine 49 914,36 m².

Postrojenja i oprema u iznosu od 928.066,28 eura odnosi se na uredsku opremu i namještaj u iznosu od 673.228,15 eura, komunikacijsku opremu u iznosu od 109.151,10 eura, uređaje, strojeve i opremu za ostalu namjenu u iznosu od 84.074,77 eura, opremu za održavanje i zaštitu u iznosu od 58.608,10 eura te instrumente, uređaje i strojeve u iznosu od 3.004,16 eura.

Odukom o prijenosu vlasništva opreme, koju je donijelo Ministarstvo kulture i medija u srpnju 2024., Knjižnici su po završetku projekta e-Kultura, u vlasništvo prenesena računala i računalna oprema u iznosu od 75.602,73 eura.

U odnosu na početak godine, vrijednost postrojenja i opreme manja je za 240.818,25 eura ili 20,6 %, najvećim dijelom zbog ispravka vrijednosti postrojenja i opreme.

Vrijednost nefinancijske imovine u pripremi koncem 2024. u iznosu od 184.097,23 eura odnosi se na ulaganja izvršena prijašnjih godina u prostor sadašnjeg Kongresnog centra Knjižnice, za potrebe predsjedanja Republike Hrvatske Vijećem Europske unije.

Vrijednosno značajnija druga nefinancijska imovina iskazana koncem 2024. odnosi se na knjige u iznosu od 23.851.658,11 eura te umjetnička djela u iznosu od 1.606.339,04 eura.

Financijska imovina iskazana koncem 2024. u iznosu od 3.016.299,52 eura odnosi se na novčana sredstva u iznosu od 2.180.335,61 euro, rashode budućeg razdoblja u iznosu od 732.217,29 eura te potraživanja u iznosu od 103.746,62 eura.

Novčana sredstva u iznosu od 2.180.335,61 euro odnose se na novčana sredstva na žiroračunu u iznosu od 2.179.672,32 eura te u blagajni u iznosu od 663,29 eura.

Novčana sredstva na žiroračunu koncem 2024. najvećim dijelom čine vlastiti prihodi te namjenski prihodi od upisnina i zakasnina. Prema odredbama članka 12. Zakona o izvršavanju Državnog proračuna Republike Hrvatske za 2024. godinu (Narodne novine 149/23 i 125/24), Knjižnica nema obvezu uplate vlastitih prihoda te namjenskih prihoda i primitaka na jedinstveni račun državnog proračuna.

Potraživanja su koncem 2024. iskazana u iznosu od 103.746,62 eura i u odnosu na iskazana početkom 2024. u iznosu od 241.065,36 eura, manja su za 137.318,74 eura ili 57,0 %.

Na smanjenje potraživanja utjecalo je smanjenje potraživanja za bolovanja za 78.333,39 eura te isknjiženje potraživanja od državnog proračuna za nadoknadu štete na neosiguranoj imovini iz prijašnjih godina (2004. i 2007.) u iznosu od 64.148,14 eura.

Potraživanja u iznosu od 103.746,62 eura odnose se na potraživanja za depozite, jamčevne pologe i od zaposlenih te za više plaćene poreze i ostalo u iznosu od 80.445,42 eura (od čega se na potraživanja za naknade plaća za bolovanja od HZZO-a odnosi 57.490,00 eura) te potraživanja za prihode poslovanja u iznosu od 23.301,20 eura.

Vrijednosno najznačajnija potraživanja za prihode poslovanja odnose se na potraživanja za prihode od zakupa u iznosu od 21.601,06 eura.

Prema podacima iz Bilance, dospjela potraživanja koncem 2024. iznose 4.506,53 eura, a odnose se na potraživanja za prihode poslovanja. Dospjela potraživanja u cijelosti su naplaćena do vremena obavljanja revizije (travanj 2025.).

Rashodi budućih razdoblja u iznosu od 732.217,29 eura odnose se na kontinuirane rashode budućih razdoblja (plaće i naknade za prosinac 2024. isplaćene u siječnju 2025.).

Ukupne obveze koncem 2024. iznose 1.388.992,56 eura, što je 237.339,63 eura ili 14,6 % manje u odnosu na početak godine. U odnosu na početak godine, vrijednosno najznačajnije su smanjene obveze za odgođeno plaćanje rashoda, s obzirom na to da koncem 2024. nisu evidentirani obračunati rashodi za koje dobavljači nisu ispostavili račune, a početkom godine navedene obveze iznosile su 312.324,24 eura.

Obveze u iznosu od 1.388.992,56 eura odnose se na obveze za rashode poslovanja u iznosu od 1.387.600,43 eura te obveze za nabavu nefinancijske imovine u iznosu od 1.392,13 eura.

Obveze za rashode poslovanja iskazane koncem 2024. u iznosu od 1.387.600,43 eura odnose se na obveze za zaposlene (plaća za prosinac 2024.) u iznosu od 721.263,52 eura, obveze za materijalne rashode u iznosu od 226.820,47 eura, obveze za financijske rashode u iznosu od 628,00 eura te ostale tekuće obveze u iznosu od 438.888,44 eura.

Vrijednosno značajnije ostale tekuće obveze čine obveze za porez na dodanu vrijednost u iznosu od 165.549,44 eura, obveze za jamčevine u iznosu od 147.279,17 eura te obveze proračunskih korisnika za povrat u proračun u iznosu od 125.828,01 euro.

Prema obveznim analitičkim podacima iz Balance, koncem 2024. dospjele obveze iznose 124,43 eura i odnose se na obveze za rashode poslovanja. Dospjele obveze u cijelosti su podmirene do vremena obavljanja revizije (travanj 2025.).

Vlastiti izvori koncem 2024. iskazani su u iznosu od 100.283.422,36 eura, što je 691.520,61 euro ili 0,7 % manje u odnosu na početak godine, kada su iznosili 100.974.942,97 eura. Odnose se na vlastite izvore u iznosu od 98.656.836,44 eura, uvećane za višak prihoda u iznosu od 1.596.687,56 eura i obračunate prihode poslovanja u iznosu od 29.899,27 eura te umanjene za obračunane rashode poslovanja u iznosu od 0,91 euro.

Izvanbilančni zapisi iskazani koncem 2024. u iznosu od 34.208,94 eura odnose se na potencijalne obveze po osnovi osam sudskih sporova u tijeku (od čega se na spor iz područja javne nabave odnosi 22.381,05 eura, a radne sporove 11.827,89 eura). U odnosu na početak 2024., izvanbilančni zapisi su manji za 128.726,42 eura ili 79,0 % zbog iskniženja tuđe imovine dobivene na korištenje u iznosu od 104.226,64 eura te smanjenja potencijalnih obveza po osnovi sudskih sporova u tijeku u iznosu od 24.499,78 eura.

Projekti financirani u 2024.

Sredstva Knjižnice planirana su u 2024. u ukupnom iznosu od 18.646.968,00 eura za financiranje provedbe programa Ulaganje u znanstveno istraživačku djelatnost, koji se provodi u okviru četiri aktivnosti i dva kapitalna projekta.

Prema podacima iz državne riznice, sredstva Knjižnice utrošena su u ukupnom iznosu od 16.699.774,27 eura, od čega za provedbu aktivnosti u iznosu od 16.591.685,45 eura te za kapitalne projekte u iznosu od 108.088,82 eura.

Revizijom je obuhvaćen kapitalni projekt e-Sveučilišta – NPOO (C3.1. R2-I1).

Kapitalni projekt e-Sveučilišta – NPOO (C3.1. R2-I1) provodi se u cilju digitalne transformacije visokog obrazovanja u Republici Hrvatskoj poboljšanjem digitalne nastavne infrastrukture, uvođenjem digitalnih nastavnih alata te osnaživanjem digitalnih kompetencija nastavnika za poučavanje u digitalnom okruženju.

Krajnji korisnici projekta su javne ustanove u visokom obrazovanju (javna visoka učilišta, sveučilišta i sastavnice, veleučilišta, visoke škole te kampusi).

Ciljane skupine projekta su nastavno osoblje, stručno osoblje ustanova u visokom obrazovanju i studenti.

Odlukom Ministarstva znanosti i obrazovanja iz veljače 2022., Hrvatskoj akademskoj i istraživačkoj mreži – CARNET dodijeljena je provedba aktivnosti projekta e-Sveučilišta. Uz Hrvatsku akademsku i istraživačku mrežu – CARNET, kao nositelja i korisnika projekta, u projekt su uključeni projektni partneri: Sveučilišni računski centar – Srce, Agencija za znanost i visoko obrazovanje te Knjižnica. Projekt se financira iz Nacionalnog programa oporavka i otpornosti 2021. – 2026., podkomponente C3.1. R2-I1, a traje od sredine ožujka 2022. do konca prosinca 2025.

Ugovorom o dodjeli bespovratnih sredstava za projekte koji se financiraju iz Nacionalnog plana oporavka i otpornosti 2021. – 2026. (NPOO) iz rujna 2023., za provedbu projekta odobrena su sredstva u ukupnom iznosu od 84.013.537,72 eura.

Bespovratna sredstva u dijelu projektne aktivnosti Knjižnice iznose 1.754.731,86 eura, a vrijednosno značajnija odnose se na implementaciju platforme knjižničnih usluga u oblaku i pretplatu za korištenje u iznosu od 1.296.250,00 eura te nabavu opreme za CroAtrium i SciLab u iznosu od 219.154,62 eura. U projekt su uključene 83 knjižnice iz sustava visokog obrazovanja i znanosti.

Za 2024. sredstva za navedeni projekt planirana su u iznosu od 1.526.322,00 eura. Doznačena su u iznosu od 97.067,82 eura, a utrošena su u iznosu od 59.847,79 eura (rashodi za zaposlene u iznosu od 35.868,00 eura i materijalni rashodi u iznosu od 23.979,79 eura), što je 1.466.474,21 euro manje od plana, zato što nije realizirana nabava usluge pretplate za korištenje platforme knjižničnih usluga u oblaku.

Od 2023. do konca 2024. iz Mehanizma za oporavak i otpornost doznačena su Knjižnici za navedeni projekt sredstva u iznosu od 115.001,82 eura, a utrošena su u iznosu od 113.924,07 eura.

Knjižnica je u rujnu 2024. u Elektroničkom oglasniku javne nabave Republike Hrvatske (EOJN) objavila otvoreni postupak za nabavu usluge pretplate za korištenje platforme knjižničnih usluga u oblaku, procijenjene vrijednosti od 1.873.763,00 eura. Razdoblje pružanja usluge je četiri godine. Ugovor s odabranim inozemnim pružateljem usluge u vrijednosti od 1.870.690,00 eura bez poreza na dodanu vrijednost (dalje u tekstu: PDV) zaključen je u siječnju 2025., uz prethodnu suglasnost Vlade Republike Hrvatske.

U 2025., odnosno do vremena obavljanja revizije (travanj 2025.), za provedbu navedenog projekta ostvarena su sredstva iz Mehanizma za oporavak i otpornost u iznosu od 45.415,02 eura, a utrošena su u iznosu od 43.503,77 eura, od čega za rashode za nabavu nefinancijske imovine u iznosu od 24.943,75 eura, rashode za zaposlene u iznosu od 11.956,00 eura te materijalne rashode u iznosu od 6.604,02 eura.

Završetak projekta planiran je do konca 2025. Za provedbu navedenog projekta u 2025. planirana su sredstva u iznosu od 1.615.423,00 eura, od čega se vrijednosno značajnija odnose na uslugu pretplate za korištenje platforme knjižničnih usluga u oblaku u iznosu od 1.296.250,00 eura, nabavu uredske i komunikacijske opreme te namještaja u iznosu od 165.000,00 eura i ulaganja u prostor Knjižnice u iznosu od 54.155,00 eura.

Javna nabava

Planom nabave za 2024., koji je donesen u siječnju 2024., planirana je nabava roba, usluga i radova procijenjene vrijednosti od 6.490.406,00 eura bez PDV-a. Tijekom 2024. doneseno je jedanaest izmjena i dopuna Plana nabave. Prema posljednjim izmjenama i dopunama Plana nabave iz prosinca 2024., procijenjena vrijednost nabave iznosila je 13.869.720,00 eura bez PDV-a, od čega se na javnu nabavu odnosi 11.946.830,00 eura, a na jednostavnu nabavu 1.922.890,00 eura.

U odnosu na početni Plan nabave, ukupna planirana vrijednost nabave povećana je za 7.379.314,00 eura ili 113,7 %. Na navedeno povećanje najvećim dijelom utjecali su postupci nabave vezani za nabavu inozemne znanstvene baze podataka (Web of Science Citation Connection and Journal & Highly Cited Data) u iznosu od 2.413.018,00 eura, usluge pretplate za korištenje platforme knjižničnih usluga u oblaku u iznosu od 1.873.763,00 eura i znanstvene baze podataka Scopus u iznosu od 1.870.115,00 eura.

Plan nabave te izmjene i dopune Plana nabave i Registar ugovora o javnoj nabavi i okvirnih sporazuma (dalje u tekstu: Registar ugovora) objavljeni su u Elektroničkom oglasniku javne nabave Republike Hrvatske (EOJN), u skladu s odredbama članaka 4. i 7. Pravilnika o planu nabave, registru ugovora, prethodnom savjetovanju i analizi tržišta u javnoj nabavi (Narodne novine 101/17, 144/20 i 30/23).

Poslove javne nabave u Knjižnici obavlja Odjel zajednički poslovi, na temelju odredbi članka 14. Pravilnika o unutarnjem ustroju Knjižnice iz veljače 2024. Također, Odjel nabava i izgradnja zbirki, Odjel obrada, Odjel zaštita i pohrana, Odjel korisničke službe te Odsjek razvoja IT usluga sudjeluju u izradi specifikacija u postupcima javne nabave po potrebi u skladu s odredbama članka 17. Pravilnika o unutarnjem ustroju Knjižnice.

Knjižnica je u siječnju 2024. s vanjskim pružateljem usluga zaključila Ugovor o pružanju usluga savjetovanja i stručne pomoći u javnoj nabavi na razdoblje od godinu dana. Vanjski izvršitelj prvenstveno provodi postupke javne nabave koje odredi Knjižnica, pruža pomoć u provedbi postupaka jednostavne nabave koji su specifični i kompleksniji (od pripreme dokumentacije o nabavi do završetka postupka, pripreme ugovora, kao i po potrebi pomoć oko žalbenog postupka ako do njega dođe). Također, savjetuje pri planiranju predmeta nabave i izradi plana nabave Knjižnice, savjetuje pri izradi eventualnog projektnog plana nabave, sudjeluje u izradi ili izmjeni internih akata i uputa te obrazaca dokumenata potrebnih u svrhu provedbe postupaka nabave, u slučaju potrebe, savjetuje pri izradi ili ažuriranju registra ugovora i okvirnih sporazuma, pomaže kod odgovora na upite kontrolnog tijela vezane za provedene postupke nabave te pruža pomoć kod izrade procedura za pohranu dokumentacije na način koji osigurava revizorski trag za postupke koje provodi.

Ukupna nabava u 2024. iznosila je 6.238.744,36 eura bez PDV-a, što je 7.630.975,64 eura ili 55,0 % manje od planirane. Na odstupanje provedene nabave u odnosu na planiranu najvećim dijelom utjecala je nabava znanstvene baze podataka Web of Science Citation Connection and Journal & Highly Cited Data planirana u 2024. vrijednosti od 2.413.018,00 eura, temeljem koje su okvirni sporazum i ugovor zaključeni s odabranim inozemnim ponuditeljem u 2025. te planirana nabava usluge pretplate za korištenje platforme knjižničnih usluga u oblaku u vrijednosti od 1.873.763,00 eura, za koju je ugovor s odabranim inozemnim pružateljem usluge u vrijednosti od 1.870.690,00 eura zaključen u siječnju 2025.

Prema Statističkom izvješću o javnoj nabavi za 2024. na temelju otvorenih postupaka javne nabave zaključena su 32 ugovora o nabavi roba, usluga i radova u vrijednosti od 3.671.121,68 eura bez PDV-a te jedan okvirni sporazum o nabavi usluge u vrijednosti od 161.095,79 eura. Na temelju pregovaračkog postupka bez prethodne objave poziva na nadmetanje zaključena su dva ugovora o nabavi usluga u vrijednosti od 421.420,50 eura.

Navedeni ugovori i okvirni sporazum zaključeni su u skladu s odredbama Zakona o javnoj nabavi.

Na temelju okvirnih sporazuma koje je zaključio Središnji državni ured za središnju javnu nabavu zaključeno je šest ugovora o nabavi usluga u vrijednosti od 609.423,13 eura bez PDV-a.

Na temelju izuzeća od primjene Zakona o javnoj nabavi zaključen je jedan ugovor o nabavi robe u iznosu od 49.654,00 eura bez PDV-a.

Nabava robe i usluga procijenjene vrijednosti do 26.540,00 eura odnosno radova do 66.360,00 eura (jednostavna nabava) iznosila je ukupno 1.326.029,26 eura bez PDV-a, od čega se na usluge odnosi 805.718,50 eura, robe 472.969,18 eura te radove 47.341,58 eura.

Knjižnica je u siječnju 2023. donijela Pravilnik o jednostavnoj nabavi. Navedenim Pravilnikom uređena je nabava roba i usluga procijenjene vrijednosti manje od 26.540,00 eura bez PDV-a i radova procijenjene vrijednosti manje od 66.360,00 eura bez PDV-a.

Robe i usluge procijenjene vrijednosti jednake ili manje od 13.270,00 eura bez PDV-a te radove procijenjene vrijednosti jednake ili manje od 39.820,00 eura bez PDV-a, Knjižnica može nabaviti od jednoga gospodarskog subjekta po vlastitom izboru, sklapanjem ugovora o nabavi i/ili izdavanjem narudžbenice. Postupke jednostavne nabave procijenjene vrijednosti veće od gore navedenih iznosa Knjižnica započinje slanjem poziva na dostavu ponuda, koji se na dokaziv način elektroničkim putem upućuje na najmanje tri gospodarska subjekta po vlastitom izboru, a poziv na dostavu ponuda se može objaviti i u Elektroničkom oglasniku javne nabave Republike Hrvatske (EOJN).

Revizijom je obuhvaćeno 27 postupaka nabave roba i usluga procijenjene vrijednosti nabave od 6.336.426,56 eura, od čega sedam otvorenih postupaka javne nabave procijenjene vrijednosti od 4.967.736,65 eura, tri pregovaračka postupka bez prethodne objave poziva na nadmetanje procijenjene vrijednosti od 1.192.461,52 eura te 17 postupaka jednostavne nabave procijenjene vrijednosti od 176.228,39 eura. U revizijom obuhvaćenim postupcima nabave nisu utvrđene nepravilnosti i propusti.

III. REVIZIJA ZA 2024.

Postupci revizije provedeni su od 3. veljače do 12. kolovoza 2025.

Ciljevi i područja revizije

U skladu s Međunarodnim standardima vrhovnih revizijskih institucija (ISSAI) i odredbama Zakona o Državnom uredu za reviziju, određeni su ciljevi financijske revizije.

Ciljevi revizije bili su:

- provjeriti istinitost i vjerodostojnost financijskih izvještaja
- provjeriti ostvarenje prihoda i primitaka te rashoda i izdataka u skladu s planiranim aktivnostima i namjenama
- provjeriti usklađenost poslovanja sa zakonima i drugim propisima koji imaju značajan utjecaj na financijsko poslovanje
- provjeriti provedbu naloga i preporuka iz prošle revizije
- provjeriti druge aktivnosti u vezi s poslovanjem.

Područja revizije određena su na temelju procjene rizika pojave nepravilnosti zbog prijevare ili pogreške. Radi procjene rizika, provjerene su unutarnje kontrole značajne za pripremu, sastavljanje i objavu financijskih izvještaja.

Kriteriji za izražavanje mišljenja

Kriteriji za izražavanje mišljenja o financijskim izvještajima su:

1. Zakon o proračunu, članak 131. – 140.
2. Pravilnik o proračunskom računovodstvu i Računskom planu (Narodne novine 124/14, 115/15, 87/16, 3/18, 126/19 i 108/20)
3. Pravilnik o financijskom izvještavanju u proračunskom računovodstvu (Narodne novine 37/22)
4. Uputa o priznavanju, mjerenju i evidentiranju imovine u vlasništvu Republike Hrvatske (Ministarstvo financija, siječanj 2018.).

Kriteriji za izražavanje mišljenja o usklađenosti poslovanja su:

1. Zakon o ustanovama (Narodne novine 76/93, 29/97 – ispravak, 47/99 – ispravak, 35/08, 127/19 i 151/22)
2. Zakon o knjižnicama i knjižničnoj djelatnosti
3. Zakon o visokom obrazovanju i znanstvenoj djelatnosti (Narodne novine 119/22)
4. Zakon o zaštiti i očuvanju kulturnih dobara (Narodne novine 69/99, 151/03, 157/03 – ispravak, 100/04, 87/09, 88/10, 61/11, 25/12, 136/12, 157/13, 152/14, 98/15, 44/17, 90/18, 32/20, 62/20, 117/21 i 114/22)
5. Zakon o zaštiti i očuvanju kulturnih dobara (Narodne novine 145/24)
6. Zakon o proračunu
7. Državni proračun Republike Hrvatske za 2024. godinu i projekcije za 2025. i 2026. godinu
8. Zakon o izvršavanju Državnog proračuna Republike Hrvatske za 2024. godinu
9. Zakon o fiskalnoj odgovornosti
10. Zakon o sustavu unutarnjih kontrola u javnom sektoru

11. Zakon o pravu na pristup informacijama
12. Zakon o radu (Narodne novine 93/14, 127/17, 98/19, 151/22, 46/23 i 64/23 – Odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske)
13. Zakon o obveznim odnosima (Narodne novine 35/05, 41/08, 125/11, 78/15, 29/18, 126/21, 114/22, 156/22 i 155/23)
14. Zakon o javnoj nabavi
15. Pravilnik o planu nabave, registru ugovora, prethodnom savjetovanju i analizi tržišta u javnoj nabavi
16. Pravilnik o proračunskim klasifikacijama (Narodne novine 26/10, 120/13 i 1/20)
17. Pravilnik o sustavu unutarnjih kontrola u javnom sektoru
18. Pravilnik o radu Nacionalne i sveučilišne knjižnice u Zagrebu
19. Pravilnik o unutarnjem redu Nacionalne i sveučilišne knjižnice u Zagrebu
20. Pravilnik o uvjetima i načinu korištenja građe i usluga Nacionalne i sveučilišne knjižnice u Zagrebu (ožujak 2021.)
21. Pravilnik o obveznom primjerku (Narodne novine 66/20 i 152/22)
22. Pravilnik o mjerilima i načinu korištenja namjenskih prihoda proračunskih korisnika iz nadležnosti Ministarstva znanosti, obrazovanja i mladih
23. Pravilnik o uvjetima i načinu stjecanja stručnih zvanja u knjižničarskoj struci (Narodne novine 107/21)
24. Pravilnik o ostvarenju i načinu korištenja vlastitih prihoda, ostalih prihoda za posebne namjene, prihoda od prodaje nefinancijske imovine te prihoda od donacija i drugih pomoći Nacionalne i sveučilišne knjižnice u Zagrebu (travanj 2018.)
25. Pravilnik o matičnoj djelatnosti i sustavu matičnih knjižnica u Republici Hrvatskoj
26. Pravilnik o zaštiti, reviziji i otpisu knjižnične građe (Narodne novine 27/23)
27. Pravilnik o obveznom primjerku (Narodne novine 66/20 i 152/22)
28. Pravilnik o jednostavnoj nabavi (siječanj 2023.)
29. Uredba o nazivima radnih mjesta, uvjetima za raspored i koeficijentima za obračun plaće u javnim službama (Narodne novine 25/13, 72/13, 151/13, 9/14, 40/14, 51/14, 77/14, 83/14 – ispravak, 87/14, 120/14, 147/14, 151/14, 11/15, 32/15, 38/15, 60/15, 83/15, 112/15, 122/15, 10/17, 39/17, 40/17 – ispravak, 74/17, 122/17, 9/18, 57/18, 59/19, 79/19, 119/19, 50/20, 128/20, 141/20, 17/21, 26/21, 78/21, 138/21, 9/22, 31/22, 72/22, 82/22, 99/22, 26/23, 46/23 i 104/23)
30. Uredba o nazivima radnih mjesta, uvjetima za raspored i koeficijentima za obračun plaće u javnim službama (Narodne novine 22/24)
31. Statut Nacionalne i sveučilišne knjižnice u Zagrebu.

Metode i postupci revizije

Za potrebe prikupljanja revizijskih dokaza, proučena je i analizirana pravna regulativa te dokumentacija i informacije o poslovanju Knjižnice. Ocijenjeno je funkcioniranje sustava unutarnjih kontrola radi određivanja revizijskog pristupa. Podaci iskazani u financijskim izvještajima uspoređeni su s podacima iz prethodnog razdoblja i s podacima iz plana, u cilju utvrđivanja područja rizika. Također, pri utvrđivanju područja rizika, korištene su objave u elektroničkim medijima, tisku te na mrežnim stranicama. Provjerene su poslovne knjige i knjigovodstvene isprave koje služe kao dokaz o nastalim poslovnim događajima.

Provjerena je dosljednost primjene zakona, drugih propisa i unutarnjih akata. Za izračun i analizu značajnih pokazatelja, omjera i trendova, primijenjeni su odgovarajući analitički postupci. Obavljena je detaljna provjera vrijednosno značajnih stavki na pojedinim računima, dok su brojnije, vrijednosno manje značajne stavke provjerene metodom uzorka.

Također, korišteni su izvještaji u vezi s pojedinim aktivnostima i kapitalnim projektima Knjižnice. Provjerena je dokumentacija u vezi s područjima revizije: djelokrug i unutarnje ustrojstvo, sustav unutarnjih kontrola, planiranje i izvršenje plana, računovodstveno poslovanje, prihodi, rashodi, imovina, obveze i vlastiti izvori, projekti financirani u 2024. te javna nabava. Obavljeni su razgovori sa zaposlenicima Knjižnice i pribavljena obrazloženja odgovornih osoba u vezi s pojedinim poslovnim događajima. Provjerena je provedba naloga iz prošle revizije koja je obavljena za 2013.

Nalaz za 2024.

Revizijom su obuhvaćena sljedeća područja: djelokrug i unutarnje ustrojstvo, sustav unutarnjih kontrola, planiranje i izvršenje plana, računovodstveno poslovanje, financijski izvještaji, prihodi, rashodi, imovina, obveze i vlastiti izvori, projekti financirani u 2024. te javna nabava.

Obavljenom revizijom za 2024. utvrđene su nepravilnosti i propusti koji se odnose na računovodstveno poslovanje te rashode.

1. Računovodstveno poslovanje

1.1. Knjižnica je u obvezi primjenjivati proračunsko računovodstvo u skladu s odredbama Zakona o proračunu i provedbenim propisima.

– Poslovne knjige

Imovina je koncem 2024. evidentirana u poslovnim knjigama te iskazana u financijskim izvještajima u iznosu od 101.672.414,92 eura. Vrijednosno najznačajnija odnosi se na zgradu Knjižnice u iznosu od 67.848.153,02 eura.

Knjižnica raspolaže nekretninom u vlasništvu Republike Hrvatske koju čini jedinstvena cjelina površine 37 228 m².

Prema podacima iz zemljišnih knjiga, zemljišnoknjižnom ulošku broj 3 792 za k.o. Trnje, nekretnina se sastoji od zgrade Knjižnice površine 18 988 m² te parka i parkirališta površine 18 240 m². Parkiralište se sastoji od 183 parkirna mjesta, od kojih 44 koriste Vlada Republike Hrvatske i Ministarstvo unutarnjih poslova, a preostala parkirna mjesta koriste zaposlenici Knjižnice i vanjski suradnici.

U analitičkoj evidenciji dugotrajne imovine i glavnoj knjizi nije evidentirana te financijskim izvještajima za 2024. iskazana vrijednost parka i parkirališta. Knjižnica do vremena obavljanja revizije (travanj 2025.) nije pribavila informacije od Ministarstva prostornoga uređenja, graditeljstva i državne imovine u vezi s evidentiranjem i procjenom vrijednosti parka i parkirališta u vlasništvu Republike Hrvatske u poslovnim knjigama navedenog Ministarstva, kako bi se izbjeglo dvostruko iskazivanje iste imovine.

Prema odredbama članka 4., stavka 2. Pravilnika o proračunskom računovodstvu i Računskom planu, koji je bio na snazi do 30. prosinca 2023., a koji se u knjigovodstvenim evidencijama primjenjivao do konca 2024., proračun i proračunski korisnici obvezni su u svom knjigovodstvu osigurati podatke pojedinačno po vrstama prihoda i primitaka, rashoda i izdataka kao i o stanju imovine, obveza i vlastitih izvora. Nadalje, odredbama članka 7., stavka 2. navedenog Pravilnika, između ostalog, propisano je da proračun i proračunski korisnici obvezno vode analitičko knjigovodstvo dugotrajne nefinancijske imovine – po vrsti, količini i vrijednosti (nabavna i otpisana) te s drugim potrebnim podacima. Prema odredbama članaka 17. i 18. Pravilnika, imovina i obveze iskazuju se po računovodstvenom načelu nastanka događaja uz primjenu metode povijesnog troška. Imovina se početno iskazuje po trošku nabave (nabavnoj vrijednosti) odnosno, po procijenjenoj vrijednosti.

Također, odredbom članka 25., stavka 2. navedenog Pravilnika propisano je da se zgrade i ostali građevinski objekti iskazuju odvojeno od zemljišta na kojem su smješteni. Ako nije moguće odvojiti vrijednost objekta od vrijednosti zemljišta, tada se čitav iznos evidentira na imovini koja ima veću vrijednost (najčešće su to građevinski objekti). Odredbama članka 85. navedenog Pravilnika, između ostalog, propisano je da se tuđa imovina dobivena na korištenje evidentira u okviru izvanbilančnih zapisa. Istovjetno je propisano odredbama članaka 4., 8., 14., 15., 29. i 109. Pravilnika o proračunskom računovodstvu i Računskom planu (Narodne novine 158/23 i 154/24), koji je stupio na snagu 30. prosinca 2023., a primjenjuje se u knjigovodstvenim evidencijama od 1. siječnja 2025. (dalje u tekstu: novi Pravilnik o proračunskom računovodstvu i Računskom planu).

Ministarstvo financija je u siječnju 2018. donijelo obvezujuću Uputu o priznavanju, mjerenju i evidentiranju imovine u vlasništvu Republike Hrvatske, kojom je, između ostalog, propisano da je proračunski i izvanproračunski korisnik, jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave te drugi korisnik državne imovine obavezan državnu imovinu koja mu je dana na korištenje evidentirati u svojoj bilanci. S obzirom na to da je državna imovina dana na korištenje korisnicima na temelju različitih pravnih osnova za korištenje imovine (knjižno vlasništvo, izvanknjižno vlasništvo, druga pravna osnova korištenja, bez dokumentirane pravne osnove), korisnici su dužni prije evidentiranja državne imovine u svojoj glavnoj knjizi provjeriti s Ministarstvom prostornoga uređenja, graditeljstva i državne imovine, je li navedena državna imovina već evidentirana u njihovoj glavnoj knjizi, kako bi se izbjeglo dvostruko iskazivanje iste imovine.

Državni ured za reviziju preporučuje od Ministarstva prostornoga uređenja, graditeljstva i državne imovine pribaviti informacije jesu li park i parkiralište kojima raspolaže Knjižnica evidentirani u poslovnim knjigama navedenog Ministarstva, u skladu s Uputom o priznavanju, mjerenju i evidentiranju imovine u vlasništvu Republike Hrvatske te ovisno o pribavljenim informacijama, navedenu imovinu evidentirati u poslovnim knjigama Knjižnice u skladu s odredbama Pravilnika o proračunskom računovodstvu i Računskom planu.

U okviru dugotrajne nefinancijske imovine u pripremi evidentirana su u poslovnim knjigama te iskazana u financijskim izvještajima koncem 2024. ulaganja u građevinske objekte u iznosu od 184.097,23 eura, a odnose se na ulaganja u prijašnjim godinama u prostor sadašnjeg Kongresnog centra, koji je u uporabi od siječnja 2020. Navedena imovina nije knjigovodstveno prenesena u uporabu, odnosno nije evidentirana u okviru dugotrajne imovine u uporabi niti je obavljan obračun ispravka vrijednosti.

Knjižnica je knjigovodstveni prijenos završene investicije s računa imovine u pripremi na račun imovine u uporabi provela u poslovnim knjigama u 2025.

Knjige su u poslovnim knjigama evidentirane i u financijskim izvještajima koncem 2024. iskazane u okviru odjeljka 0241 Knjige u vrijednosti od 23.851.658,11 eura. Odnose se na knjige koje Knjižnica koristi u procesu pružanja usluga (posudba), arhivske obvezne primjerke te knjige za zbirku starih i rijetkih knjiga.

Ispravak vrijednosti knjiga nije obavljan, a trebao je biti obavljen za knjige koje Knjižnica koristi u procesu pružanja usluga.

Pravilnikom o uvjetima i načinu korištenja građe i usluga Nacionalne i sveučilišne knjižnice u Zagrebu iz ožujka 2021., propisano je da su usluge Knjižnice: korištenje knjižnične građe u analognom i digitalnom obliku, uključujući korištenja i rezervacije građe u prostoru čitaonica i zbirki građe posebne vrste, korištenje digitalizirane i izvorno digitalne građe te obveznog primjerka digitalne građe, posudba građe, posudba građe za potrebe izložbi, međuknjižnične posudbe iz fonda Knjižnice, iz knjižnica u Hrvatskoj i knjižnica iz inozemstva, reprografske usluge (mikrofilmiranje, fotografiranje, fotokopiranje i drugo), digitalizacija na zahtjev, samostalno skeniranje te usluge dostave digitalnih preslika.

Odredbom članka 3., stavka 3. Pravilnika o obveznom primjerku propisano je da je obvezni primjerak koji se kao arhivski primjerak nalazi u Nacionalnoj i sveučilišnoj knjižnici u Zagrebu, izuzet od korištenja.

S obzirom na to da se arhivski obvezni primjerak te knjige za zbirku starih i rijetkih knjiga čuvaju pohranjeni i ne koriste u procesu pružanja usluga, trebalo ih je evidentirati kao pohranjene knjige, umjetnička djela i slične vrijednosti, u skupini računa 03 Plemeniti metali i ostale pohranjene vrijednosti.

Odredbom članka 25., stavka 4. Pravilnika o proračunskom računovodstvu i Računskom planu, koji je bio na snazi do 30. prosinca 2023., a koji se u knjigovodstvenim evidencijama primjenjivao do konca 2024., propisano je da su knjige (u papirnatom obliku ili na elektronskim medijima), umjetnička djela i ostale izložbene vrijednosti predmeti koje muzeji, galerije, knjižnice i slične ustanove unutar općeg proračuna posjeduju i izlažu. Knjigama se smatraju i stručna, znanstvena i ostala izdanja koja se nabavljaju za potrebe stručnog i kontinuiranog obrazovanja i obavljanja djelatnosti. Kada se navedeni predmeti čuvaju pohranjeni i ne koriste u procesu pružanja usluga (posudba), evidentiraju se kao pohranjene knjige, umjetnička djela i slične vrijednosti u skupini računa 03 Plemeniti metali i ostale pohranjene vrijednosti. Odredbama članka 19. navedenog Pravilnika propisano je da se vrijednost dugotrajne imovine ispravlja po prosječnim godišnjim stopama linearnom metodom, a sastavni dio Pravilnika je popis stopa ispravka vrijednosti dugotrajne imovine, prema kojem se knjige u knjižnicama ispravlja po godišnjoj stopi od 20,0 %.

Odredbama članka 29. novog Pravilnika o proračunskom računovodstvu i Računskom planu, između ostalog, propisano je da su knjige (u papirnatom obliku ili na elektronskim medijima), umjetnička djela i ostale izložbene vrijednosti predmeti koje muzeji, galerije, knjižnice i slične ustanove posjeduju i izlažu. Knjigama se smatraju i stručna, znanstvena i ostala izdanja koja se nabavljaju za potrebe stručnog i kontinuiranog obrazovanja i obavljanja djelatnosti. Knjige, umjetnička djela i ostale izložbene vrijednosti kada se čuvaju pohranjeni i ne koriste u procesu pružanja usluga, evidentiraju se kao pohranjene knjige, umjetnička djela i slične vrijednosti u skupini računa 03.

Nadalje, odredbama članka 120. novog Pravilnika propisano je, između ostalog, da se za knjige u knjižnicama koje se iznajmljuju i koriste za takve namjene (u školskim knjižnicama, knjižnicama na fakultetima i u nacionalnoj i sveučilišnoj knjižnici, gradskim knjižnicama i slično) provodi ispravak vrijednosti. Navedene knjige u knjižnicama ispravlja se po godišnjoj stopi od 20,0 %.

Državni ured za reviziju nalaže obavljati ispravak vrijednosti knjiga koje Knjižnica koristi u procesu pružanja usluga (posudba) u skladu s odredbama Pravilnika o proračunskom računovodstvu i Računskom planu.

Nadalje, nalaže knjige koje se ne koriste u procesu pružanja usluga (posudba) evidentirati kao pohranjene knjige, umjetnička djela i slične vrijednosti, u skupini računa 03 Plemeniti metali i ostale pohranjene vrijednosti, u skladu s odredbama Pravilnika o proračunskom računovodstvu i Računskom planu.

Podaci iz analitičke evidencije imovine koja se odnosi na knjige, umjetnička, literarna i znanstvena djela, arhivsku građu i ostale izložbene vrijednosti nisu usklađeni s podacima u glavnoj knjizi. Vrijednost navedene imovine koncem 2024. prema podacima iz glavne knjige iznosi 29.434.297,89 eura, a prema analitičkoj evidenciji iznosi 29.180.639,79 eura, odnosno manje je evidentirana za 253.658,10 eura. Tijekom obavljanja revizije nije utvrđeno na što se odnosi razlika iz koje je proizašla neusklađenost glavne knjige i analitičke evidencije koncem 2024. s obzirom na to da nije obavljen popis knjižnične građe, a od subjekta revizije nisu zaprimljene informacije o uzrocima neusklađenosti.

Odredbama članaka 3. i 7. Pravilnika o proračunskom računovodstvu i Računskom planu, propisano je da se proračunsko računovodstvo temelji na općeprihvaćenim računovodstvenim načelima točnosti, istinitosti, pouzdanosti i pojedinačnom iskazivanju poslovnih događaja. Pomoćne knjige su analitičke knjigovodstvene evidencije stavki koje su u glavnoj knjizi iskazane sintetički i druge pomoćne evidencije za potrebe nadzora i praćenja poslovanja.

Iz navedenog proizlazi da podaci u pomoćnim knjigama i glavnoj knjizi moraju biti međusobno usklađeni. Istovjetno je propisano odredbama članaka 3. i 13. novog Pravilnika o proračunskom Računovodstvu i Računskom planu.

Državni ured za reviziju nalaže uskladiti podatke u analitičkoj evidenciji knjiga, umjetničkih, literarnih i znanstvenih djela, arhivske građe i ostalih izložbenih vrijednosti te podatke u glavnoj knjizi, u skladu s odredbama Pravilnika o proračunskom računovodstvu i Računskom planu.

Izvanbilančni zapisi evidentirani su u glavnoj knjizi te iskazani u financijskim izvještajima koncem 2024. u iznosu od 34.208,94 eura, a odnose se na potencijalne obveze po osnovi osam sudskih sporova u tijeku. U okviru izvanbilančnih zapisa nisu evidentirani te u financijskim izvještajima koncem 2024. iskazani primljeni instrumenti osiguranja plaćanja (bankarske garancije i zadužnice) za ozbiljnost ponude, uredno izvršenje ugovora te za otklanjanje nedostataka u jamstvenom roku u ukupnom iznosu od 180.720,67 eura.

Prema odredbi članka 85. Pravilnika o proračunskom računovodstvu i Računskom planu koji je bio na snazi do 30. prosinca 2023., a koji se u knjigovodstvenim evidencijama primjenjivao do konca 2024., izvanbilančni zapisi sadrže stavke koje su vezane, ali nisu uključene u bilančne kategorije, a odnose se, između ostalog, i na instrumente osiguranja plaćanja. Navedeno je propisano i odredbama članka 109. novog Pravilnika o proračunskom računovodstvu i Računskom planu.

Državni ured za reviziju nalaže instrumente osiguranja plaćanja evidentirati u okviru izvanbilančnih zapisa, u skladu s odredbama Pravilnika o proračunskom računovodstvu i Računskom planu.

– Popis knjižnične građe

Koncem 2024. fond Knjižnice imao je 3 714 395 jedinica građe. Zadnji cjeloviti popis knjižnične građe obavljen je tijekom preseljenja Knjižnice na sadašnju lokaciju (Ulica Hrvatske bratske zajednice 4, Zagreb) u razdoblju od 1995. do 1997.

Odredbom članka 14., stavka 4. Pravilnika o proračunskom računovodstvu i Računskom planu, koji je bio na snazi do 30. prosinca 2023., a koji se u knjigovodstvenim evidencijama primjenjivao do konca 2024. propisano je da proračun i proračunski korisnici koji obavljaju knjižničnu djelatnost popis knjižnične građe mogu obaviti u roku koji nije duži od roka za provođenje obvezne redovne revizije knjižnične građe utvrđenog posebnim podzakonskim aktom. Istovjetno je propisano odredbom članka 221., stavka 3. novog Pravilnika o proračunskom računovodstvu i Računskom planu.

Odredbom članka 20., stavka 3. Pravilnika o zaštiti, reviziji i otpisu knjižnične građe propisano je da knjižnice s više od 500 000 jedinica knjižnične građe, sveobuhvatnu reviziju provode kontinuirano, tako da se cjelokupni fond obuhvati revizijom tijekom 20 godina.

Državni ured za reviziju nalaže cjelokupni popis knjižnične građe veći od 500 000 jedinica obaviti u roku od 20 godina, u skladu s odredbom Pravilnika o proračunskom računovodstvu i Računskom planu.

– Financijski izvještaji

Sastavljeni su propisani financijski izvještaji: Izvještaj o prihodima i rashodima, primicima i izdacima, Bilanca, Izvještaj o promjenama u vrijednosti i obujmu imovine i obveza, Izvještaj o rashodima prema funkcijskoj klasifikaciji, Izvještaj o obvezama te Bilješke uz financijske izvještaje.

Bilješke uz Bilancu za 2024. nisu potpune jer ne sadrže podatke vezane za primljena jamstva i garancije u iznosu od 180.720,67 eura te potencijalne obveze po osnovi sudskih sporova u tijeku u iznosu od 34.208,94 eura. Prema odredbama članka 15. Pravilnika o financijskom izvještavanju u proračunskom računovodstvu (Narodne novine 37/22 i 52/25), obvezne Bilješke uz Bilancu jesu: popis ugovornih odnosa i slično koji uz ispunjenje određenih uvjeta, mogu postati obveza ili imovina (dana kreditna pisma, hipoteke, sporovi na sudu koji su u tijeku i slično) te popis sudskih sporova u tijeku. Popis sudskih sporova u tijeku obvezno sadrži sažeti opis prirode spora, procjenu financijskog učinka koji može proisteći iz sudskog spora kao obveza ili imovina te procijenjeno vrijeme odljeva ili priljeva sredstava.

Državni ured za reviziju nalaže u Bilješkama uz Bilancu navesti popis ugovornih odnosa i slično koji uz ispunjenje određenih uvjeta, mogu postati obveza ili imovina te popis sudskih sporova u tijeku s propisanim podacima, u skladu s odredbama Pravilnika o financijskom izvještavanju u proračunskom računovodstvu.

2. Rashodi

- 2.1. Rashodi su ostvareni u 2024. u ukupnom iznosu od 17.791.218,32 eura, što je 2.843.512,66 eura ili 19,0 % više u odnosu na prethodnu godinu. Vrijednosno značajniji su rashodi za zaposlene u iznosu od 8.559.582,96 eura, koji čine 48,1 % ukupnih rashoda te materijalni rashodi u iznosu od 8.040.197,55 eura, koji čine 45,2 % ukupnih rashoda.

Rashodi za intelektualne i osobne usluge ostvareni su u 2024. u iznosu od 394.653,07 eura. Vrijednosno značajniji se odnose na usluge agencije garderobijera u iznosu od 98.480,91 euro, ugovore o djelu u iznosu od 86.309,25 eura, ostale intelektualne usluge za potrebe projekata u iznosu od 58.826,00 eura, usluge studentskog servisa u iznosu od 44.632,60 eura te autorske honorare u iznosu od 36.030,99 eura.

Rashodi za naknade na temelju ugovora o djelu ostvareni su na temelju ugovora o djelu zaključenih s 42 vanjska izvršitelja i devet zaposlenika Knjižnice.

Ugovori o djelu s vanjskim izvršiteljima zaključivani su za poslove nadogradnje i implementacije programskog rješenja za upravljanje konzervatorsko-restauratorskom dokumentacijom, a koje je aplikativno rješenje razvijeno u jeziku PHP, poslove stručnih ispita te poslove organiziranja aktivnosti u lateralnom dijelu zgrade, vezano za održavanje sjednica Vlade Republike Hrvatske.

Koncem srpnja 2024. s pet zaposlenika Odsjeka financijskih i računovodstvenih poslova zaključeni su ugovori o djelu za obavljanje financijskih i računovodstvenih poslova u Knjižnici za razdoblje od prosinca 2023. do konca srpnja 2024. (zbog povećanog opsega navedenih poslova) iz čega proizlazi da su ugovori o djelu zaključeni retroaktivno. Ugovoreno je obavljanje navedenih poslova u trajanju od minimalno dva sata dnevno, odnosno po potrebi, izvan radnog vremena. Poslovi i zadaće iz ugovora o djelu s navedenim zaposlenicima Knjižnice odnose se na poslove i zadaće za koje su s navedenim zaposlenicima zaključeni ugovori o radu, prema odredbama Pravilnika o unutarnjem ustroju Nacionalne i sveučilišne knjižnice u Zagrebu iz veljače 2016.

Ugovori sa zaposlenicima za navedene poslove zaključivani su u iznosima od 1.656,45 eura do 3.568,00 eura neto, za navedeno razdoblje. Tijekom 2024. na temelju ugovora o djelu zaključenih sa zaposlenicima Odsjeka financijskih i računovodstvenih poslova isplaćeno je 18.000,47 eura bruto.

Prema odredbama Pravilnika o unutarnjem ustroju Nacionalne i sveučilišne knjižnice u Zagrebu iz veljače 2016., zaposlenici Odsjeka financijskih i računovodstvenih poslova obavljaju i druge poslove po nalogu ravnatelja i rukovoditelja odsjeka. Iz navedenog proizlazi da za obavljanje financijskih i računovodstvenih poslova, Knjižnica nije trebala povjeriti poslove zaposlenicima na temelju ugovora o djelu, odnosno ugovore o djelu je trebalo zaključivati samo za poslove kojima se ne izvršava sadržaj radnog odnosa.

Odredbom članka 590. Zakona o obveznim odnosima propisano je da se ugovorom o djelu izvođač obvezuje obaviti određeni posao, kao što je izrada ili popravak neke stvari, izvršenje kakva fizičkog ili umnog rada i slično, a naručitelj se obvezuje platiti mu za to naknadu. U skladu s navedenim, proizlazi da se na ugovor o djelu mogu angažirati samo fizičke osobe za jednokratno obavljanje ugovorenog posla.

Državni ured za reviziju preporučuje preispitati opravdanost zaključivanja ugovora o djelu, odnosno na temelju ugovora o djelu ustupati obavljanje samo jednokratnih poslova kako je to propisano odredbama Zakona o obveznim odnosima. Nadalje, s obzirom na odredbe Pravilnika o unutarnjem ustroju Nacionalne i sveučilišne knjižnice u Zagrebu, nalaže povjeravati temeljem ugovora o djelu samo one poslove kojima se ne izvršava sadržaj radnog odnosa.

Knjižnica u Očitovanju navodi da prihvaća naloge i preporuke Državnog ureda za reviziju.